Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 20 גראשען. | היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

№ 138 | Łódź, Poniedziałek 16 czerwca 1930 r. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, כ סיון תר"צ | № 138

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

א מעשה = טשיקאגא אין לאדז

אינמיטען העלען טאג, אין צענטער-שטאט בעפאלען 6 קאסע-איינברעכער די האנ-דעלס-באנק (אל. קאשטשושקי 15), בינדען און פארשפארען א וויצע-דירעקטאר, א וואזשני און א וועכטער, און רויבען אוועק 500.000 זלאטים

די 5 באנדיטען מיט דער באנדיטקע זענען נעלם געווארן

(א) נעכטען אכט א זייגער אין אווענד האט דער וויצע-דירעקטאר פון דער האנדעלס-באנק אין לאדז, (אל. קאשטשושקי 15) פערבייגעהענדיג די באנק' אריין אינעווייניג, כדי נאכצוקאנטראלירען, צי דער וואזשני דיזשורירט, און סתם, ווי געוועהנ-ליך, אהיים-געהענדיג אפגעשטעלט אויף א ווייל אין דער באנק.

דער וויצע-דירעקטאר קאליגאווסקי האט אבער נישט פאר דער באנק און נישט אויפ'ן הויף קיי-נעם נישט געטראפען, און דעריבער איז ער אריין צו דעם וואזשני ציבילסקי, וועלכער וואוינט אין דעמזעלבען הויף. זיי ביידע צוזאמען זענען אריין אין דער באנק. ווי גרויס אבער איז געווען זייער איבער-ראשונג, ווען זיי האבען אינעווייניג פעסטגעשטעלט א שטארקע אומארדנונג, און שפורען פון א נ'איינ-ברוך. די פרוי פון וואזשני רעווערסקי, וועלכע איז זיי נאכגעקומען האט קאטעגאריש דערקלערט, אז איהר מאן מוז זיין דער באנק, און דערי-בער האבען זיי גיך געלאזט זוכען, וואו ער קאן זיין. אין דעם מאמענט האבען זיי דערהערט שטימען פון דער קאסע-שטוב ארויס. דער וויצע-דירעקטאר קאלינאווסקי האט תיכף ארויסגערופען פאליציי, וואס איז אויך גלייך אנגעקומען מיט'ן אינספעק-טאר נאסעק בראש. ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען אז מ'האט אויפגעבראכען די פייער-קאסע און אלץ פון איהר ארויסגענומען.

אויך די קאסעטקעס דערנעבענביי זענען געווען בעריהרט, אבער נישט געעפענט. דאס זעלבע – אויך די סייפען. דערפאר אבער האבען אלע אנדערע קאסעס געהאט אויף זיך שפורען פון דער „ארבייט".

שפעטער האט זיך ארויסגעוויזען, אז די שטימען, וואס דער וויצע-דירעקטאר קאלינאווסקי האט געהאט פריהער געהערט. זענען געווען די שטימען פון דעם וויצע-דירעקטאר פשעדפילסקי, פון דעם וואזשני רינעווסקי און סטרוזש האפמאן. ווי ס'איז דערנאך פעסטגעשטעלט געווארען, האבען די קאסע-איינברעכער, נאכ'ן אריינגעהן אויף א געהיימניספולען אופ'ן אין דער באנק, צוגעשלאגען דעם סטרוזש אינ'ם קאסע-שטיבעל, נאך דעם, ווי זיי האבען גענומען פון איהם פריהער אפגענומען די שליסלען פון דער באנק, און דערנאך האבען זיי זיך א נעהם געטון צו דער קאסע אין דעם קאבינעט פון דירעקטאר גארדאווסקי, און זיי האבען זי געעפענט.

דאס אלץ איז געשעהען 3 א זייגער בייטאג.

ווען ס'איז אנגעקומען דער וויצע-דירעקטאר פשעדפעלסקי האבען די איינברעכער איהם געבונ-דען, צוגענומען די שליסלען פון קאסע-שטיבעל און איהם דארט פארשלאסען מיט'ן סטרוזש צוזאמען.

אין דריי שעה ארום איז געקומען דער וואזש-ני רעווערסקי, אויף זיין דיזשור, אבער פון די באנדיטען האט איהם איינער אפגעטשאטשעוועט, איהם „צורעכטגעמאכט" און צוזאמען מיט די פריהעריגע צוויי געפאנגענע פארשפארט אין קאסע-שטיבעל.

די איינברעכער האבען צוגענומען אלץ, וואס עס איז געלעגען אין די צוויי הויפט-קאסעס און זענען נעלם-געווארען.

מ'האט ארויסגערופען דעם דירעקטאר גאר-דאווסקי, וועלכער האט, פון זיין זייט, ארויסגערו-פען די קאסירערס און די בעאמטע, און דערביי איז פעסגעשטעלט געווארען, אז דער רויב פון די איינברעכער בעטרעפט אנ'ערך א האלבען מיליאן זלאטעס.

פעסטגעשטעלט איז אויך געווארען, אז בסך הכל זענען געווען 6 איינברעכער, און צווישען זיי איין פרוי. אריין זענען זיי אין דער באנק מיט דער פראנט-טיר, און הינטער דער דאזיגער טיר זיך אפגעפערטיגט מיט'ן סטרוזש.

נאך לענגערע בעמיהונגען אין געלונגען צו בעפרייען פון קאסע-שטיבעל די דארט-פארשפארטע און געבונדענע דריי מענשען.

א.ג.ב איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז די איינברעכער האבען אפגעארבייט זייער „מעסמא-סען" מיט דער גרעסטער פארזיכטיגקייט, און האבען קעס, כדי נישט איבערצולאזען קיין שפורען.

די ידיעה וועגען דעם איינברוך אין צענטער שטאט און אינמיטען העלען טאג האט געמאכט אין שטאט א געוואלדיגען רושם, און פאר דער באנק האבען זיך פערזאמעלט הונדערטער סייק-איגהאבער, וועלכע האבען זיך ערשט בערוהיגט, ווען מ'האט זיי ערקלעהרט, אז די סייפען זענען נישט געריהרט גע-ווארען.

קופאן 12

צווייטע סעריע

פון גרויסען פרעמיען-קאנקורס פון „נייעם פאלקסבלאט"

כדי זיך צו בעטייליגען אין דער 2. סעריע פון פרעמיען-קאנקורס, איז גענוג צו צושטעלען בלויז 20 קופאנען

שנייד אויס דעם קופאן!

די פאליציי האט תיכף אדורכגעפיהרט גרויסע אבלאוועס אין דער שטאט און הינטער דער שטאט, און פערהערט א רייהע מענשען, וואס זענען געשטאנען פערביי דער באנק.

בין אינהערפריה האט געדויערט די קאנטראלע פו נדי קאסעס, און די אקציע פון דער פאליציי-אישפער מאכט, די רעזולטאטען פון וועלכע עס ווערען נאך געהאלטען בסוד.

* * *

(2) פארטאג פאר'ן שליסען דעם נומער, טיילט אונז מיט די ביורא „פאלפרעס", אז נאך א גענויער חקירה ודרישה איז פעסטגעשטעלט געווארען, ראס די באנדיטען האבען אוועקגערויבט 70 טויזענד זל.

זארען געשעפטענט ווערען די טויערן פון א"י

דער היינטיגער פראטעסט-טאג אין לאדז

6 פארנאכט פערמאכען אלע לאדזער יודען זייערע געשעפטען און ווארשטאטען און פראטעסטירען איבער די לאדזער גאסען געגען שליסען די טויערן פון ארץ-ישראל

די אויפפאדערונג צום לאדזער יודענטום צו שליסען, היינט, מאנטאג, 6 פארנאכט די געשעפ-טען און ווארשטאטען, און אנשליסען זיך אין דער גרויסער פראטעסט-דעמאנסטראציע געגען

די לעצטע אטענטאטען

אויף אונזער רעכט אין ארץ ישראל, האט געפונען דעם ווארעמסטען אפקלאנג און די ברייטסטע שיכ-טען פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג. עס האבען זיך געמאלדען צאהלרייכע פאליטישע, געזעל-שאפטליך-וויסענשאפטליכע ארגאניזאציעס און פראפ-פעסיאנעלע פעראיינען (סוחרים, קליינהענדלער, האנדווערקער-צעכען, שולען, ספארט-פעראיינען א. א. ג.) וועלכע וועלען זיך בעטייליגען אין דער דע-מאנסטראציע מיט זייערע פעהנער און טראנספא-רענטען.

דער היינטיגער פראטעסט-טאג פערשפרעכט צו זיין א זעהר אימפאזאנטער. דאס לאדזער נאציא-נאלע יודענטום, וועלכע פיהלט

די גרויסע עוולה

פון שליסען די טויערן פון ארץ ישראל פאר אונזערע חלוצים, וועט היינט מארשירען איבער די לאדזער גאסען און אויסדריקען זיין צער און צארן געגען די נייע בעגרענצונגען.

פינקטליך 5,30 נאכמיטאג

פערזאמלען זיך אויף דעם גרינעם מארק אלע ארגא-ניזאציעס, פעראיינען א. א. וו. לויט דעם אויסגע-ארבייטען פלאן. דער איינגאנג צו דעם גרינעם מארק וועט זיין דורך די גאסען: 6-טער שערפיגע און מאלא.

6 א זייגער וועט דער צוג ריהרען פון ארט און מארשירען דורך די גאסען: זשעלאזנא, גדאנסקא, צעגעלניאנא, זאכאדניא, קאנסטאנטינאווסקא, פל. וואלנאשצי, נאוואמיעסקא, זגערסקא און פאלוצקי רינעק (פאלוטער מארק), וואו דער צוג וועט אויפ-געלעזט ווערען. אין דער שפיץ פון דעם מאניפעס-טאציע-צוג וועלען געהן די מיטגלידער פון ציוניס-טישען קאמיטעט, פון „מזרחי", פון ראבינאט, קהלה, פרנסים, ראטמענער א. א. וו. לויט דעם סדר, וואס איז אנגעגעבען אין נעכטיגען נומער פון אונ-זער צייטונג.

לויט דער אויפפאדערונג פון ארגאניזיר-קאמי-טעט און פון די פערוואלטונגען פון די פערשידענע סוחרים, קליינהענדלער, האנדווערקער א. א. אר-גאניזאציעס וועלען היינט פינקטליך

6 א זייגער געשלאסען ווערען די יודישע געשעפטען

און ווארשטאטען און די אייגענטימער און מיטאר-בייטער וועלען ארויסגעהן אין גאס און זיך פער-איינינען צו דעם אלגעמיינעם פראטעסט-צוג.

אין צוזאמענהאנג מיט דער היינטיגער פראט-טעסט-דעמאנסטראציע האט דער צענטר. יו"ר. האנד-ווערקער פערבאנד אויפגעפאדערט אלע מיטגלידער פון די פערשיהענע

צעכען און סעקציעס

צו פערזאמלען זיך מיט די פעהנער 4 א זייגער נאכ-מיטאג אויף דעם הויף פאלודניאווא 4 כדי פון דאנען אבצומארשירען צוזאמען צו דעם זאמעל-פונקט אויפ'ן גרינעם מארק.

אויך די מיטגלידער פון ספארט-פעראיין „בר-כוכבא" פערזאמלען זיך 4 א זייגער אין זייער פער-איינס-לאקאל און אויף וועגלאווא-גאס. גלייכצייטיג פער-זאמלען זיך אויך די מיטגלידער פון די ארגאניזאצ-יעס, וועלכע געהערען אריין אין די „ליגע פאר'ן אר-בייטענדען ארץ-ישראל" אויפ'ן הויף שענקיעוויטשא 3[5 און פון דא אויס וועלען זיי מארשירען צום

זאמעל-פונקט

אויף דעם גרינעם מארק.

דער קאמיטעט פון דער שוהל „אהל יעקב" פאדערט אויף אלע מתפללים פון דער שוהל צו קומען 5.30 נאכמיטאג אויפ'ן גרינעם מארק כדי צו בעטייליגען זיך אין דער פראטעסט-מאניפעס-טאציע.

די פערוואלטונג פון דעם פרויען-פערבאנד „וו.י.ז.א."

האט אויפגעפאדערט אלע מיטגלידערינס פון פער-באנד, און בכלל די יודישע פרויען צו קומען 5.30 אויפ'ן גרינעם מארק, כדי צו בעטייליגען זיך אין דער דעמאנסטראציע, און פעראייניגען די פראטעסט-שטימע פון דער יודישער פרוי מיט דער אלגעמיינער פראטעסט-אקציע.

דער ארגאניזיר-קאמיטעט פון דער פראטעסט-אקציע האט היינט ארויסגעלאזט אן אויפרוף, אין וועלכען ער פאדערט אויף די גאנצע לאדזער יודישע בעפעלקערונג צו בעטייליגען זיך מאסענווייז אין דער דעמאנסטראציע, אפצוהיטען די שטרענגסטע ארדנונג און דיסציפלין, פאלגען די אדנער כדי מיט זייער פערהאלטען זיך צו דאקומענטירען די וויכטיגקייט און ערנסטקייט פון מאמענט.

דערעפנונג פון „ישיבת חכמי לובלין"

O ווארשא, 15. (טעלעפאניש פון אונזער קאר-רעספאנדענט) דער ענדגילטיגער טערמין פון דער פייערליכער דערעפנונג פון דער „ישיבת חכמי לובלין" איז בעשטימט אויף כ"ח און כ"ט סיון. (ד. ה. אויפ'ן 24. און 25. ד. ח.) אלע הכנות זענען שוין אדורכגעפיהרט געווארען.

צו דער פייערונג קומען אלע רביים פון פוילען מיט'ן גערער רבי בראש. עס קומט אויך פון היגע דער עלטסטער רבי פון היינטיגען דור, דער אשארט-קאווער ר' ישראל פרידמאן, דעם ערשטען טאג וועלען די פייערליכקייטען פארקומען אין הויף; דעם צווייטען טאג אין דער ישיבה וואו די תלמידים וועלען זאגען א שיעור.

רומענישע יודען וועלען געשיצט ווערען

ערקלערט קעניג קאַראָל אויף א פרעסע-קאָנפערענץ

בוקאַרעשט. (יט"א) אויף אַ נ'אויפנאַהמע פאַר דער פרעסע, וואָס איז דאָ פאַרגעקומען האָט דער קעניג קאַראָל ערקלערט דעם פאָרשטעהער פון דער יודישער טעלעגראַפען-אַגענטור אז ער קען פערזיכערען די יודען אין אַמעריקא און אויף דער גאַנצער וועלט, אז די רומענישע יודען וועלען אונטער זיין הערשאַפט בעשיצט ווערען פון אַנטיסעמיטישע אַנפאַלען און וועלען געניסען פון אַלע רעכט, גלייך ווי אין די מערב-אייראָפּעאישע לענדער, האָט רומענישע פאָלק בעציהט זיך מיט טאָלעראַנץ צו אַלע מינדערהייטען און בעטראַכט זיי אלס זיהן פון געמיינזאַמען פאָטערלאַנד. צום בעדויערען עקזיסטירט אין רומעניען אַ אַנטיסעמיטישע פאַרטיי, זי קאָן אָבער נישט רעכנען אויף א שטאַרקער פערשפרייטונג.

ניו-יאָרק. (יט"א) מיט א קורצער צייט צוריק האָט דער רומענישער שאַרזש ד'אַפער אין די פעראייניגטע שטאַטען ה' נאַנאַ איבערגעשיקט א בריף צום עקזעקוטיוו-דירעקטאָר פון יודיש-אַמעריקאַנישען קאָנגרעס ה' ריטשאַרדס, אין וועלכען ער בעמיהט זיך ריינצוואַשען די רומענישע רעגירונג פון די פאָרוואורפען, דאָס עס ווערען טאָלערירט אַנטי-יודישע עקסעצעסען און צום סוף ווערען די יודישע פיהרער אין אַמעריקא געוואָרענט, זיי זאָלען זיך נישט בעטייליגען אין דער אַנטי-רומענישער קאַמפּאַניע ווייל אַנשטאָט צו העלפען וועלען זיי דורך דעם בלויז פערערגערען די יודישע לאַגע אין רומעניען. אין זיין ענטפער אויף דעם דאָזיגען בריף, האָט ה' ריטשאַרדס אויסגעדריקט פערוואונדערונג צוליב דער שטעלונג פון ה' נאַנאַ און האָט פעסטגעשטעלט דאָס די אַמעריקאַנער יודען האָבען קיינמאָל נישט געהאַט פרעה צו בעטייליגען זיך אין א וועלכער עס איז אַנטי-רומענישער קאַמפּאַניע, זיי וועלען אָבער קיינמאָל נישט אויפהערען צו פּראָטעסטירען און אינטערווענירען געגען די גוואַלד-טאַטען און עוולות, וואָס ווערען בעגאַנגען און בעצוג צו זייערע ברידער אין רומעניען. די אַנטי-יודישע עקסצעסען לאָזען זיך נישט פערענטפערען דורך קיין שום ווירטשאַפטליכע מאָטיווען און מוזען ענערגיש בעקעמפט ווערען. אזוי ווי דער יודיש-אַמעריקאַנער קאָנגרעס בעטראַכט דעם בריף פון ה' נאַנאַ פאַר א געוועלשאַפטליך-וויכטיגען דאָקומענט, איז בעשלאָסען געוואָרען צו פערעפענטליכען די גאַנצע קאָרעספּאָנדענץ צווישען דער רומענישער געזאַנדשאַפט און דעם יודיש-אַמעריקאַנער קאָנגרעס.

געעפענט דער צוזאַמענפאָהר פון די שטעט אין וואַרשא

וואַרשא, 15. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז אין זאַל פון שטאַט-ראַט געעפענט געוואָרען דער אַלפּוילישער צוזאַמענפאָהר פון די שטעט. די מעהרהייט פון זיי זענען סענאַטאָרען פון לאַרז איז געקומען א גרויסע דעלעגאַציע. מצד די יודישע פראַקציעס זענען געקומען די לאַוו-ניקעס יאָעל און ד"ר מאַרגאַליס, און די ראַטמענער ביאַלער, מילמאַן און האַלענדערסקי.

מאָרגען ווערט דער צוזאַמענפאָהר פערענדיגט.

יודען! דריקט אויס אייער שאַרפען פּראָטעסט געגען די אַטענטאַטען אויף אונזערע רעכט אין ארץ-ישראל!

דייסט איבער די אַרבייט, שליסט די געשעפטען און ווארשטאַטען און בעטייליגט זיך אַלע אין דער

פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציע

היינט מאָנטאָג זאַמעל-פונקט 6 אַ זייגער פאַרנאַכט! אויף דעם גרינעם מאַרק.

פעראייניגטער קאָמיטעט פון אַלע ציוניסטישע גרופּירונגען אין לאָדז.

17439

אַכטונג רעליגיעזע יודען!!

אַלע חברים פון „מזרחי“, „צעירי מזרחי“, „החלוץ המזרחי“, ווי אויך אַלע רעליגיעזע יודען, מוזען היינט אויסדריקען זייער פּראָטעסט געגען דער ענגלישער מאַנדאַטאָר מאַכט. פאַר די פערגעוואַלדיגונג פון אונזערע רעכט אויף ארץ ישראל דורכ'ן אַנטייל נעהמען אין דער היינטיגער

פּראָטעסט = דעמאָנסטראַציע

און אַלע ווערען אויפגעפאָדערט צו קומען פּינקטליך 5.30 אויפ'ן גרינעם מאַרק רוג פיינסקאַ-זשעלאַנע, און זיך גרופּירען אַרום די מזרחי פאָהנער.

ועד המזרחי בלודז ועד צעירי מזרחי בלודז.

מעבעל

פון אַ שפּייז-צימער, ווי א קרעדענס, א טיש 6 שטיל און אַ קאַנאַפּקע געלעגנהייט-לוך ביליג צו פערקויפען. נאַרוטאָוויטשאַ 42, וו. 12. ביז 11 פריה און פון 2–5

א הערצליכען מזל-טוב

ווינשען מיר אונזער געעהרטען פערוואַלטונגס-מיטגליד

ח' מרדכי קרול און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבע טאָכטער

דוראַ מיט ה' פישעל קלאַר

און דעם יונגען פאָר ווינשען מיר אַ גליקליך צוזאַמענלעבען.

די פערוואַלטונג פון טאַרג- און מאַרק-שטייער.

אַכטונג! וויכטיג פאַר לעטניקעס

פרישע געשמאַקע היימישע

מיטאָגען

צום פרייז 2.50

פון 4 געריכט מיט געפליגעל

איז צו בעקומען נאָר אויף

צעגעלניאַנא 12, טעל. 176-40

ביטע זיך איבערצייגען!

הײמישע כּשרע

מיטאָגען

געשמאַקע און נאַהרהאַפטע איז נאָר צו בעקומען ביי

מ. שניידער

64 שענקעוויטשא 64

קומט און איבערצייגט אייך! געדענקט די אַדרעס!

Dr. Różaner

הויט, ווענערישע קראַנקהייטן און מענער-שוואַכע

Dzielna (Narutowicza) 9 tel. 128-98

נעמט אָן פון 8–10 פריה און פון 5–8 אָוונט.

סב. וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

געז. אינטערנאַט פאַר יוד. קינדער

און פערמע אין העלענובעק (גמינע ראַדאָגאָשטש)

קאַנצעלאַריע שענקעוויטשאַ 3/5

מיט אָפּטיילונגען: 1) אינטערנאַט פאַר מיידלעך „פאַמאָץ“, נאַרוטאָוויטשאַ 7; 2) אינטערנאַט פאַר יוגענד „בורסא“ אויפ'ן נאָמען פון שמואל שטיינשניידער ז"ל, פּאָמאָרסקאַ 41a.

דינסטאָג, דעם 1-טען יולי 1930, 6 אַ זייגער נאָכמיטאָג, וועט פאָרקומען אין דעם אייגענעם לאָקאַל פון דער „בורסע“, פּאָמאָרסקאַ 41a

די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פאַר די מיטגלידער פון אונזער געזעלשאַפט

מיט פאָלגענדען סדר-היום: 1) ערעפענונג פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג; 2) וואַהלען פון אַ פּרעזידיום צו דער פערזאַמלונג; 3) דין וחשבון פון דער טעטיגקייט פאַר דער צייט פון דעם 1 אַפּריל 1928 ביז'ן 31 מערץ 1929 און פון דעם 1 אַפּריל 1929 ביז'ן 31 מערץ 1930; 4) בעריכט פון דער רעווידיר-קאָמיסיע; 5) בעשטעטיגונג פון בודושעט אויף דער צייט פון דעם 1 אַפּריל 1930 ביז'ן 31 מערץ 1931; 6) בעפולמעכטיגונג אויף קויפען נייע פּלעצער און בוי-אונטערנעהמונגען; 7) וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג און רעווידיר-קאָמיסיע; 8) פרייע אַנטראַגען.

אינ'ם פאַל, אז ס'וועט נישט ערשיינען צו דער צייט די פאָרגעשריבענע דורך די סטאַטוטען צאָהל מיטגלידער, וועט די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פאָרקימען צום צווייטען טערמין אין דעם זעלבען טאָג, אינ'ם זעלבען לאָקאַל $8^1/_2$ אַ זייגער אין אָוונד און וועט זיין בעשלוסטעהיג נישט-אָפּהענגיג פון דער צאָהל ערשיינענדע מיטגלידער.

די פערוואַלטונג.

דער יודישער פליישער-פעראיין

אין לאָדז, פּיעטריקאָווער 24

פאָדערט אויף אַלע מיטגלידער צו קומען היינט, מאָנטאָג, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין לאָקאַל פון צענטר. הענדוו. קלוב פּאָלודניאָווע 4 כדי אַנטייל צו נעהמען אין דער

היינטיגער גרויסער

פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציע

געגען שליסען די טויערען פאַר יודישער איינוואַנדערונג נאָך א"י

בעמערקונג: ווער ס'וועט פערשפּעטיגען צו קומען אין הענדוו. קלוב פּאָלודניאָווע 4, זאָל קומען צום זאַמעל-פונקט אויפ'ן גרינעם מאַרק.

די פערוואַלטונג.

7434

די פערוואַלטונג פון שטעפּער-צעך

פאָדערט אויף אַלע מיטגלידער צו קומען היינט, מאָנטאָג, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין לאָקאַל פון הענדוו. קלוב פּאָלודניאָווע 4 זיך צו בעטייליגען אין דער היינטיגער גרויסער

פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציע

געגען דעם שליסען די טויערן פאַר דער יודישער איינוואַנדערונג נאָך ארץ ישראל

די פערוואַלטונג.

7435

אַכטונג!! ה"ה פריזיערס!

פריזיר-וואַסערן

45 ש ערקע פ' „וואַלדער“ 3.80 אַקילאָ

ראַזיר-זייף „Pixin“ 8 זל. „

„ „ „Oro“ 5 „ „

ווי אויך זעמטליכע גומענע און שטאָהל וואַרען צו שטרענג פאַבריק-פרייזען. הורטאָווניקעס בעק. ספּעציעלען ראַבאַט.

PERFUMERJA

J. DRUKIER

ZAWADZKA 5, TEL. 175-92

PATRIA בעקאַנטמאַכונג. PATRIA

די בעקאַנטע פירמע

„PATRIA“ - שאָקאָלאַד- און צוקערוואַרען-פאַבריק

מאַכט בעקאַנט דעם געעהרטען פּובליקום,

צו אַלע אונזערע אויסאַרבייטונגען, וואָס זענען פּראָדוצירט פון די בעסטע מאַטעריאַלען און מעכאַניש אויסגעאַרבייט אויף די נייעסטע מאַשינען זענען פערזעהען דורכאויס מיט דער אויפשריפט „PATRIA“ ווי: „פאַנטאַזיע“, „בריליאַנט“ קאַרמעלען, „טאַפעל-שאָקאָלאַד“, „איריס“ א. אַ. וו.

עלטערן! מאַכט אויפמערקזאַם אייערע קינדער אז בײם קויפען זיס וואַרג פאַר 5 אָדער 10 גראָשען אַ שטיק, זאָל זיי דערזיך דער אויפשריפט „PATRIA“.

בעמערקונג: אַרויס 2 שטיק 5 גראָשען

פערלאַנגט נור פון דער פירמע

„PATRIA“

PATRIA PATRIA

ווי לאַנג נאָך

וועט איהר אַזוי ליידען פון שווייס פון פיס און אָדטשיסקעס אז אין 2 טאָג קענט איהר אַלעס בעזייטיגען נוצענדיג נאָר דעם פּראָשעק

„ראַדיקאַל“ פרייז 30 גראָשען.

צו בעקומען ביי דעם צייטונגס-פערקויפער פון פּיעטריקאָווער 21, נאָלדבערג.

די פערוואַלטונג פון שטעפּער-מייסטער אין לאָדז

פאָדערט אויף אַלע מיטגלידער צו קומען היינט, מאָנטאָג, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין לאָקאַל פון האַנדווערקער-קלוב, פּאָלודניאָווע 4, כדי אַנטייל צו נעהמען אין דער היינטיגער גרויסער

פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציע

דער בעגרענצונג פון דער יודישער איינוואַנדערונג קיין ארץ-ישראל.

די פערוואַלטונג.

אַכטונג! יובילער, זייגערמאַכער און גראַווירער!

איהר ווערט אויפגעפאָדערט אַנטייל צו נעהמען אין דער גרויסער

פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציע

היינט פּינקטליך האַלב 6 אַ זייגער אין אָוונט געגען דער עמיגראַציע-בעגרענצונג נאָך ארץ-ישראל.

אַלע מיטגלידער פערזאַמלען זיך אונטער אונזער פאָהן אויף דעם גרינעם מאַרק אונטער דער האַנדווערקער-גרופּע Nr. 2 איינגאַנג דורך דער בענעדיקטאַ גאַס.

די צעך-פערוואַלטונג.

דאָס גרעסטע פערגעניגען

אויף זומער - וואַוינונג און אין דערהיים איז צו לעזען אַ גוט און אינטערעסאַנט בוך. גוטע ביכער אויף אויסצולעהען צום ביליגסטען פרייז איז צו בעקומען נאָר ביים צייטונגס-פערקויפער

וועלביאַרזש, אַלטשטאַט 1.

כ'קויף אויך אַלטע ביכער. געדענקט דעם אַדרעס.

אַנאָנסען

אין „נייעם פאָלקסבלאַט“ האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג!

לאדז 16 יוני 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז 16 יוני 1930

דער היינטיגער פראטעסט־טאג

א גרויסער טאג: וועט היינט זיין פאר דער יודישער בעפעלקערונג פון אונזער שטאט. צוזאמען מיט דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג אויף דער גאנצער וועלט וועט דאס לאדזער יודענטום ערהויבען מארגען זיין שטים פון צער און פון זאָרג. וועט רעמאנסטרירען געגען דער גרויסער עוולה וואס איז געטון געווארען לגבי איינעם פון די אומגליקליכסטע פעלקער אויף דער וועלט. וועט וועקען דעם געוויסען פון דער קולטור־וועלט און אונטערשטרייכען שטארק און ענטשלאסען זיינע רעכט אויף זיין שטיקעל ערד און אויף א בעסערער און שענערער צוקונפט. א גרויסער, א היסטארישער טאג: דארף עס זיין פאר אונז.

קיין אגיטאציע דארף מען אויף היינט נישט האבען, יעדער פון אונז, אין וועלכען ס'לעבט א יודיש געוויסען, איז שוין אינערליך צוגעגרייט פאר דער דאזיגער רעמאנסטראציע. נישטא קליין וועט זיין די צאהל פון די, וואס וועלען נישט מיטמאכען די נאציאנאלע זאך, אדער וועלען זיך צוליב בעקוועמליכקייט אדער גערהאנקענלאזיגקייט און דער רעמאנסטראציע נישט בעטייליגען, שווארץ וועט ווערען די גאס פון דער פאלקסמאסע, וואס מארשירט כדי צו בעווייזען, אז זי שטעהט טריי און פעסט אויף איהרע מלחמה־פאזיציעס, נישט רעכענענדיג זיך מיט קיין שום פעררעט פון אינעווייניג צי פון דרויסען.

וואס איז אייגענטליך דער גרויסער, דער היסטארישער זין פון דער היינטיגער רעמאנסטראציע? מיר האבען שוין א גאנצע רייה יאהרען פון אונזער גרויסצוגיגער אויפבוי־ארבייט הינטער זיך. דאס יודישע פאלק האט פון זיין זייט ערפילט זיינע התחייבות'ן: מיר האבען געגעבען מענשען און האבען געגעבען געלד, האבען אוועקגעשיקט קיין א"י אונזערע בעסטע און שענסטע כוחות, וואס האבען מיט זייער שווייס און בלוט געבויט די יסודות פון דער יודישער נאציאנאלער היים, מיר האבען געגעבען אונזערע פאלקסגראשענס געזאמעלט אונטער די שווערסטע בעדינגונגען ביי א פאלק, וואס דערשטיקט זיך נישט זעלטען (און בפרט דא ביי אונז אין פוילען) אליין אין אנ'אויסערארדענטליכער מאטעריעלער נויט.

אמת, נישט תמיד זענען מיר געווען צופרידען מיט זיך אליין, מיר האבען זיך געמאכט ביטערע פארווארפען, פערלאנגט גרעסערע מאטעריעלע אנשטרענגונגען, אבער איצט אויף דער שוועל פון א נייער פעריאד, אין אונזער בעפרייאונגס־קאמף מעגען מען עס רוהיג זאגען: ס'איז געטון געווארען אנ'אויסערארדענטליכע, איינציגארטיגע פאלקסלייסטונג. דער פעררעט איז אבער געקומען פון אנ'אנדער זייט, פון די שטאלצע, גרויסע, פאליטיק־מאכערס, וואס האבען אונז תמיד פערזיכערט, אז זיי זענען מיט אונז וואס האבען גענומען אויף זיך די אחריות פאר דער פערווירקליכונג פון מאנדאט פאר די אויגען פון דער גאנצער קולטור־וועלט, זיי האבען געהאט דעם טרויעריגען מוט צו מאכען פון אונז דעם קרבן פון זייערע פאליטישע קאמבינאציעס, אבער זיי האבען געמאכט דעם חשבון אהן דעם בעל־הבית.

דאס יודישע פאלק האט שוין אויפגעהערט צו זיין דער ערשטער קרבן פון וואסערע ס'איז פאליטישע אינטריגעס. דער געוואלטיגער שטורעם פון פאלקס־צארן וועט אומווארפען אלע קאמבינאציעס, מיר וועלען ווייזען, אז קיינער איז נישט מיט זיי אין זייער טרויעריגען שפיל: נישט דאס ענגלישע פאלק, און נישט די קולטור־וועלט. מיר וועלען אבער אויך ווייזען אז שטארקער אידער די גאנצע פאליטיק פון דער וועלט איז אונזער ווילען אויפצובויען די נאציאנאלע היים אין א"י.

שטאלץ און פעסט וועלען מיר אויפהויבען אונזער שטים! אויף די טויערען פון ארץ־ישראל! אונזער לאנד וועט דורך אונז געבויט ווערען! דאס איז דער זין פון דער היינטיגער רעמאנסטראציע. דאס יודישע פאלק וועט היינט זיין גאנץ מיט אונז. די גאנצע קולטור־מענשהייט וועט אויף אונז קוקען, אין דעם קאמף, וואס קומט איצט פאר וועלען מיר בל"נ בסוף די זיגער, קיינער צווייפעלט נישט וועגען דעם, אונז געהערט די יודישע צוקונפט, אונז דאס יודישע גליק!

ד"ר אריה טארטאקאווער

„א"י איז נישט בלויז א לאנד פאר הבטחות"

יעהרליכע קאנפערענץ פון פועלי־ציון אין ענגלאנד וועגען עליה־פערבאט

לאנדאן, (יט"א) דא איז פארגעקומען די יעהרליכע קאנפערענץ פון דער יודישער סאציאליסטישער פארטיי „פועלי ציון" אין גרויס־בריטאניען. אין דער קאנפערענץ האבען אנטיילגענומען 40 דעלעגאטען פון גאנצען לאנד, און דער דיסקוסיע, וועלכע האט זיך ענטוויקעלט אויף דער קאנפערענץ איז די הויפט־אויפמערקזאמקייט געווידמעט געווארען דער אימיגראציע־גזירה פון דער ענגלישער רעגירונג.

רעפ. בענסען, מיטגליד פון ענגלישען פארלאמענט, האט ערקלערט, אז דאס אפהאלטען די עליה איז א פעהלער מצד דער ענגלישער רעגירונג. פרל. מאקסאן האט אנגעוויזען, אז דער אימיגראציע־פערבאט איז א שריט צוריק אין דעם ווירטשאפט־אויפבוי פון א"י. די רעדנערין האט אויפגעפאדערט די ארבייטער־רעגירונג צו געבען א קלארען ענטפער. ווער עס האט רעכט אין א"י, די יודען, צי די אראבער. ה' האלהאז האט ערקלערט אז די מיטארבייט פון די פועלי ציון מיט דער לייבאר־פארטיי איז בעדינגונגסלאז. אבער אין די ראהמען פון דער לייבאר־פארטיי מוזען מיר אויפווייזען, וואס פאר א גרויסען פעהלער עס איז בעגאנגען די ארבייטער־רעגירונג. און מיר וועלען ווייטער קעמפען פאר אונזער זאך, דאס פערשווייגען און ווייסען בוך די יודישע דערגרייכונגען אין א"י — איז א סימן פון מאנגעל פון פערשטענדניש פאר דער בעדייטונג פון ציוניזם מצד דער רעגירונג. ה' קאפלאנסקי האט אין זיין שלום־רעדע אנגעוויזען, דאס נאך פאר די אויגוסט־אונרוהען איז נויטיג געווען אן ענדערונג אין דער שטעלונג און פון דער האנדלונג פון דער א"י־אדמיניסטראציע. איהר שטעלונג לגבי יודען האט בעוויזען אנ'אומפריינדליכע נייטראליטעט פאר עקספלאטאציע פון דער ארבייט פון יודישען ישוב.

די אויספארשונגס־קאמיסיע האט אנערקענט, אז די א"י־געשעהענישען מוזען בעצייכנט ווערען אלס פאגראם, ווייל א פאגראם איז א בלוטבאד פון יודען, פאר וועלכע קיינער קען נישט בעשולדיגען ווערען חוץ די יודען זעלבסט. די קאמיסיע האט זיך ערנידריגט צו די אראבישע טענות וועגען דער קאנאמישער עקספלאטאציע פון אראבער דורך יודען. א"י קען נישט בעטראכט ווערען דורך די ענגלישע רעגירונג אלס א לאנד פאר הבטחות, כדי צו לאזען די יודען ביי די הבטחות און דעם באדען שענקען די אראבישע עפענדים. די רעגירונג מוז זיך אפזאגען פון איהר צווייזייטיגקייט און נישט מקריב זיין די יודען פאר די אינטערעסען פון די אראבער, היגרוסען און בריטישען אימפעריאליזם.

קאמף פאר יודישער גלייכבערעכטיגונג

פראנצויזישער פרידענס־קאנגרעס פערארטיילט דעם אנטיסעמיטיזם

פאריז, (יט"א) די טעג איז אין בעווער אפגעהאלטען געווארען אונטער'ן פארזיץ פון פראפ. שארל רישע דער 12־טער קאנגרעס פון פראנצויזישען פרידענס־בונד מיט אנטייל פון פיל פארלאמענט־מיטגלידער, און פאליטיקער, לויט דער איניציאטיוו פון דער „ליגע צום קאמף געגען אנטי־סעמיטיזם" האט דער קאנגרעס אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע: דער קאנגרעס ווייזט אן אויף דער בערוהיגענסווערטער לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין געוויסע לענדער און בעדויערט, דאס די יודישע פראגע ווערט דורך די פראינטערעסירטע רעגירונגען נישט געהעריג בעהאנדעלט. דער קאנגרעס לעגט פאר די פאציפיסטען פון אלע לענדער פאר־ריכטיגען אין זייער פראגראם דעם קאמף פאר גלייכבערעכטיגונג פון די יודען, געגען נומערוס קלאוזוס און געגען פאגראמען, וואס זענען א שאנד־שוועכונג פון דער ציוויליזאציע.

מ'ראזט נישט אויפהויבן דעם קאפ

טראגי־קאמישע קוריאזען פון יודישען לעבען אין וויען

(ספעציעלע קארעספאנדענץ צום „נייעם פאלקסבלאט")

גלות בלייבט גלות אפילו אין שעהנעם וויען און אינמיטען הארץ פון אייראפא. אויב עס געהט אמאל אוועק א שטיקעל צייט אהן אנטיסעמיטישע שטעכווערטלעך אויף די פארלאמענט־ציטונגען, קען מען אין דער דאזיגער שעהנסטער און פריינדליכסטער שטאט פון דער וועלט אויך אלס יוד באלד פערגעסען אז גלות השכינה.

אבער פון צייט צו צייט קלאפט אין דער אנטיסעמיטישער האמער אין די הויכע יודישע פענסטער, אויפוועקנדיג פון דער אנגענעהמער קאסמאפאליטישער שווערמעריי, אויך די האלבע און גאנצע אסימילאנטען. אפילו דער עסטעטישער גענוס פון נאטור־שעהנקייט צווישען די שטאלצע און פרייע בערג בעקומט נישט דעם יוד. די ארגאניזאציעס פון נאטור־פריינד און געבערגס־טוריסטיק שפילען זיך אויך ארום מיט ארער־פאראגראפען און מיט אנטיסעמיטישע סטאטוטען געגען יודישע מיטגלידער. מען לאזט נישט אויפהויבען דעם קאפ, ביי יעדער געלעגענהייט דערמאהנט מען זיך, אז די ביסט דאך נישט א פרייער און אויפרעכטער מענש מיט לייטען גלייך. מען שלאגט דיך חלילה נישט, ווי אין רומעניען, מען בעליידיגט דיך אויך נישט עפענטליך און גראב, למשל, ווי אין אונגארן אדער אין מזרח־אייראפעאישע לענדער. עס איז גענוג אזא היץ, דארט א שטאך אדער א מאסקירטער פאראגראף און די סטאטוטען פון א קלוב און יעדער יוד, אפילו א ראטשילד, ווייס שוין תיכף, וואס און ווען מען מיינט, דערמיט, וואס שטארקער אסימילירט, אלץ טיפער דער ציפ ביים הארץ, וואס פרייער דער יוד, — אלץ בלאסער דאס פנים פאר בושה.

דאס ערגסטע איז אבער, ווען דער יוד איז אין גלות טאקע ביי זיך אליין. דאס טוט שוין וועה ביז גאר. ווען אין יודישע אונטערנעהמונגען הערט אנטיסעמיטיזם. דער בעל־הבית און דער יודישער פאבריקאנט אדער געשעפטסמאן ווערט אויסגעלאכט און בעליידיגט ביי זיין אייגענעם שרייב־טיש. עס איז געווארען א מכת־מדינה אין עסטרייך, אז די יודישע אונטערנעהמונגען, אפילו די גרויסע בענק און עלטסטע געשעפטען, האבען איז די לעצטע יאהרען זיך פולקאם פער'גוי'איש'ט. גאר זעלטען ווערט נאך אויפגענומען א יודישער בעאמטער אדער אנגעשטעלטער. אומעטום איז דער פערסאנאל א קריסטליכער, וועלכע זענען על פי רוב נישט בלויז אנטיסעמיטיש, נאר טאקע האקענקרייצלעריש־ארגאניזירט. עס קומט אפילו פאר, אז די אנגעשטעלטע האלטען אפ אנטיסעמיטישע בעראטונגען אין די לאקאלען פון יודישען בעל־הבית און ער מוז דאס צוקוקען און שווייגען. ווייל דאס ארבייטס־געזעץ פון עסטרייך בעשיצט אזוי שטארק די פרייע פאליטישע איבערצייגונגען פון ארבייטער און אנגעשטעלטע, דאס אפילו האקענקרייצלערישער אנטיסעמיטיזם שטעהט אונטערן שוץ פון דאזיגען געזעץ.

די טעג איז אזא מעשה דערגאנגען ביז צום געריכט און עס איז דערפון געווארען א טראגי־קאמישער פראצעס פון טיפישען וויענער גלות.

א יודישער געשעפטסמאן האט נישט געקענט צוקוקען מעהר, ווי דאס איינציגע יודישע מיידעל אויף 50 קריסטליכע אנגעשטעלטע ווערט בסדר בעליידיגט און געפייניגט פון די אנטיסעמיטישע ארבייטער־חבר'טעס. מען האט איהר אנגעטון עגויים קשים, כדי ארויס'פטר'ן זי, און דאן האט מען איהר אנגעהויבען יעדען טאג אנטשפיען האקענקרייצען אויף די קליידער. דערטאפענדיג איינמאל אנ'אנטיסעמיטיש לעהר־טייטעל ביי דער דאזיגער פייגער־מלאכה, האט דער יודישער אונטערנעהמער געוויזען איהר דעם וועג. איז זי געגאנגען צום געריכט, געפאדערט שאדען־ערזאץ פאר'ן ליידיג־געהען און א צוזאגנס־אורטייל אויפ'ן יודישען בעל־הבית, ער זאל זי צוריק אריינגעהמען אין געשעפט. און דער ריכטער האט אנגענומען די אנקלאגע מיט אלע פארדערונגען. דאס אנקלעבען האקענקרייצע אויף די קליידער פון א יודישער ארבייטערין איז געווען בלויז א לייכטזיניגער שפאס, און דאס קען נישט זיין קיין גרונד ארויסצווארפען די קריסטין פון איהר ארבייטס־פלאץ. דער יוד מוז צוריקנעהמען די אנטיסעמיטקע אין זיין געשעפט און די האלטען ביי זיך, ביז זי וועט ענדיגען איהר לעהרלינג־פראקטיק. דער דאזיגער סדום'ער משפט איז אפגעדרוקט אין די וויענער צייטונגען אהן יעדען קריטישען פירוש. פון היינט אן וועלען האקענקרייצלער אין יודישע געשעפטען פערשפארען צו ארבייטען, זיי וועלען מעגען פערשפילען די ארבייטס־צייט מיט אזעלכע פראדוקטיווע שטיפעריייען ווי מאלען און שניצען האקענקרייצען. דער יודישער בעל־הבית מוז צאהלען דערפאר און שווייגען.

נאך א מעהר וועה־טוענדער טראגי־קאמישער קוריאז האט זיך אפגעשפילט די טעג אין צוזאמענהאנג מיט'ן נייעם ראסען־אנטיסעמיטישען סטודענטען־רעכט אויפ'ן וויענער אוניווערזיטעט. דער רעקטאר גראף גלייספאך, א פערביסענער שונא־ישראל מיט פיינע מאניערען, האט כידוע, געשאפען א נייע אוניווערזיטעט־קאנסטיטוציע, אנערקענענדיג אלס בעלי־בתים פון „וויענער אוניווערזיטעט" בלויז די סטודענטישע ארגאניזאציע". וואס א איהר דייטשטום איז בעוויזען. סיי לויט ראסע, סיי לויט שפראך, די איבעריגע סטודענטענשאפט מעג זיך ארגאניזירען אלס סטודענטישע מינאריטעט־נאציע אדער אלס מישנאציע פון פערשידענע קליינע פעלקער, ניטשא מעהר קיין פרינציפ פון שטאאטס־בירגערשאפט, נאר פון פאלקסבירגער־אויפ'ן סמך פון ראסען־פרינציפ. און דער גראף גלייספאך האט, אלס פראפעסאר פאר שטאאטס־רעכט, געהאלטען דערביי א וויסענשאפטליכע פארטראג און אויסגעדריקט זיין האפנונג, אז דער נייער פרינציפ פון ראסענמעסיגער פאלקס־בירגערשאפט וועט אנגענומען ווערען אין אלע עסטרייכישע און דייטשע הויכשולען. ער איז זאגאר איבערצייגט, אז מיט דער צייט וועט זיין יוריסטישע חכמה ווערען טאקע אנ'אינטערנאציאנאלע תורה, און אלע שטאאטען מיט מינאריטעטען פעלקער וועלען פריער אדער שפעטער ענדערען די קאנסטיטוציע אויף פאלקס־בירגערשאפט, אנשטאט שטאאטס־בירגערשאפט.

מילא, איז געווארען דערפון א מהומה צווישען דער יודישער סטודענטענשאפט. ספעציעל ביי די פערדייטשטע אסימילאנטען, סיי ביי די דעמאקראטיש־פרייהייטליכע, סיי ביי די סאציאליסטען, דאס הייסט דאך א צוואנג איינצושרייבען זיך אין דער יודיש־נאציאנאלער סטודענטען־ארגאניזאציע, אדער זיך בעקענען אלס מישנאציע. נו, טוט זיך מיט פראטעסט־אקציעס ביי טאג און ביי נאכט. א קליינינקייט עפעס, ווען אנ'ערך טויזענד אסימיליאטארישע יודישע סטודענטען, ס'רוב קאנפעסיאנסלאזע און געטויפטע ביי די דייטש־פרייהייטליכע אדער ביי די סאציאל־דעמאקראטען און קאמוניסטען, ווערען פלוצים געצוואונגען רעגיסטרירען זיך אלס יודיש־נאציאנאלע אדער אלס מישמאש־האטענטאטען צוזאמען מיט נעגער, כינעזער און הינדוסען!

וואלט דאך שוין גענוג געווען אזא טראגעדיע, איז אבער דאס נאך ווייניג, ווייל גראף גלייספאך'ס גזירה האט ארויסגערופען א מהומה אויך ביי די משומדים. זיי זענען שוין גאר אומגליקליך. האבען זיך, פטור געווארען פון דער צרה פון יודישקייט אויף אייביג דורכ'ן ביסעל טויף־וואסער און געווארען א כשר'ער גוי מיט אלע פיטשעווקעס, כך וכך יאהרען שוין ארגאניזירט ביי דער קאטאלישער בורשענשאפט, און לגמרי פערגעסען אפילו דעם זכר פון יודישקייט, און פלוצים אזא שרעקליכע טשיקעניש מיט ראסען־אנטיסעמיטיזם אלס מעזעצליכער נאציאנאלער קענצייכען אויפ'ן וויענער אוניווערזיטעט!

וואס זאלען די סטודענטען־משומדים איצט געבען אנהויבען מיט זיך? וואוהין געהערען זיי, אויך צו דער מינאריטעטען־מישמאש — נאציע? אדער מוזען זיי גאר צוריק קומען צום יודענטום און פערשרייבען זיך ביי דער יודישער סטודענטען־נאציע?!

האבען טאקע עטליכע אומגליקליכע משומדים געווענדעט זיך מיט א געוויין־בריף צום קאטוילישען צענטראל־בלאט פון עסטרייך, פרעגענדיג: געוואלד, ליבע „רייכספאסט", היתכן? וואו איז דער יושר פון הייליגען קריסטענטום מיט מילדקייט, גנאד און ליבשאפט, אז אויך מיר, כשר'ע משומדים־קאטאליקען זאלען איצט ארויסגעווארפען ווערען פון דער סטודענטישער אריער־נאציע, וואס זאל געשעהען מיט אונז גוטע דייטשען און פרומע קאטאליקען, ווען איהר האט פלוצים געשאפען א סטודענטען־געזעץ, לויט וועלכען א פולבערעכטיגטער סטודענט איז נאר אזעלכער, וואס קען בעווייזען אלע דריי סימנים: אי דייטשע ראסע, אי דייטשע שפראך, אי קריסטליכער גלויבען!

און דער בריף האט פאקטיש ארויסגערופען הם מנות און שטויגען טאקע ביי פיהרענדע קאטוילישע גלחים. ד"ר סייפעל אליין האט שוין סוף קריג אנגעשריבען א שארפען חיבור געגען ראסען־אנטיסעמיטיזם, ווייל ער שטעהט אין סתירה צום קאטוילישען דאגמאטיזם. אבער דאגמא און פאליטיק זענען צוויי פערשידענע ענינים. די „רייכספאסט" פלאנטערט זיך אין איהר ענטפער מיט דער צונג. פאר'ן הימעל איז געגעבען דער שמד, אבער אויף דער ערד קען געטויפטע פולע רעכט נאר א ריכטיגער קריסט פון [illegible].

(יטא) **מ. א. טענענבלאם.**

מעמאריאל פון דייטשע אגענץ־מיטגלידער וועגען דער עליה־גזירה

בערלין, (יט"א) אין נאמען פון די דייטשע מיטגלידער פון דער „יודישער אגענץ" האט ריכטער אסקאר וואסערמאן איבערגעגעבען דער בריטישער באטשאפט אין בערלין א מעמאריאל געגען דער אימיגראציע־גזירה פון קאלאניאלאמט. דער בריטישער באטשאפטער ווערט געבעטען דעם אינהאלט פון מעמאריאל מיטצוטיילען דער לאנדאנער רעגירונג.

געהעכערט די סובווענצען פון דער גריכישער רעגירונג פאר די יודישע שולען

אטען, (יט"א) דער גריכישער פרעמיער־מיניסטער ווענעזעלאס האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון די סאלאניקער יודען מיט'ן וויצע־פרעזעס פון דער קהלה בענאסיגליא און סענאטאר מאלאחה בראש די דעלעגאציע האט אינטערווענירט וועגען פערגרעסערען די רעגירונגס־סובווענציע פאר די יודישע שולען. אלס רעזולטאט פון דער קאנפערענץ האט די גריכישע רעגירונג געהעכערט די אלגעמיינע סובווענציאנס־סומע פאר'ן יודישען שול־וועזען פון 1.400.000 אויף 1.80.000 דראכם. חוץ דעם איז אסיגנירט געווארען 600.000 דראכם אויף בויען א יודישען שול־בנין אין סאלאניקי.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 16 כ סיון תר"ץ

יוני

זון-אויפגאנג

זון-אונטערגאנג

לאדז די שטאט פון אייגוואנדערער

וועט האבען די פערשטענדניש פאר די אויסוואנדערער

דער נעכטיגער חנוכת-הבית פון „יעאס"

אין א'געגעם לאקאל, אויף קילינסקי 49 איז נעכטען פארגעקומען דער פייערליכער חנוכת-הבית פון הגען „יעאס".

צו דער פייערונג זענען געקומען א פארשטייער פון דער וואיעוואדזטווע, א פארשטעהער פון דער שטעטישער סטאראסטווע, פארשטעהער פון פארשידענע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, פ.פעס א. א. וו.

די פייערונג האט געעפענט אין פויליש ה' א. קאהן, און דאן האט בעקומען דאס ווארט ה' משה העלמאן צו בעגריסען אלס פארטרעטער פון דער יע-אס - צענטראלע אין ווארשא.

ה' העלמאן האט געהאלטען א לענגערען רעפעראט וועגען דער עמיגראציע בכלל, און ביי יודען בפרט. דער רעפעראט איז געווען דורכגעפלאכטען מיט פסוקים און מאמרי חז"ל און, איז געווען זעהר אקטועל. אלס ערשטער עמיגראנט אין דער וועלט - געשילדערט הויפט אן דער רעדנער — איז געווען לויט דער בלבעל — אברהם אבינו; דערביי איז אינטערעסאנט, אז די יודען האבען אנגעהויבען צו עמיגרירען נאך איי-דער זיי האבען געבילדעט א זעלבסטשטענדיגע מלוכה, נאך איידער זיי האבען געהאט א סטאבילע היים. אי-בערהעהענדיג צו דעם עמיגראציע - פראבלעם פונ'ם מאדערנעם יודענטום, ווייזט אן דער רעדנער, אז די עמיגראציע איז א פראבלעם נישט נאר ביי יודען: גרויסע מלוכות מוזען זיך בעשעפטיגען מיט'ן דאזי-גען פראבלעם און שאפען ספעציעלע עמיגראציע-אמטען פון זייער אויסוואנדערער. דערביי שטעלט פעסט דער רעדנער, געשטיצט אויף פונקטען, אז די עמיגראנטען זענען דוקא דער אקטיווסטער עלע-מענט, מיט פיל ענערגיע און אונטערנעהמונגסגייסט, אלס נאהענטסטען ביישפיל ברענגט דער רעדנער א-מעריקא.

לויט אנאנקעטע וואס „יעאס" האט אדורכגע-פירט שטעלט זיך ארויס, אז קיין איינער פון די עמי-גראנטען האט זיך נישט בעשלאסען צו רוהרען אין וועג אהן אנאנגעליכען קאמף. דער עמיגראנט ווערט אויך א טרעגער פון זיין קולטור, פון דער קולטור פון זיין לאנד. עמיגראציע בפרט ביי יודען מוז ווערען א נאציאנאלער ענין.

לאדז די שטאט, וואס איז אויפגעבויט דורך עמיגראנטען, וואו יעדער צווייטער איינוואוינער איז א צוגעקומענער און אפשר א מאהגענדיגער אויסוואנ-דערער, מוז האבען א ספעציעלע פערשטענדניש פאר עמיגראציע. ער ווינשט דער געזעלשאפט גרויס ערפאלג און אהר ווייטערע ארבייט.

נאכדעם האלט א רעפעראט דער פארשטעהער פון לאדזער „יעאס" אינזש. ג. פראשקער, וועלכער שטעלט זיך בעזונדערס אפ אויף דעם עמיגראציע - פראבלעם ביי יודען און אויף די אויפגאבען פונ'ם לאדזער „יעאס", און סהויבען זיך אן די בעגרי-סונגען.

אין נאמען פון סודרים-פעראיין „פיעטריקא-וער 10) בעגריסט מ. ביאלער; פון דער ציוניסטי-שער ארגאניזאציע — ה' לעוו; פון לאדזער רע-טונגס - קאמיטעט — סענאטאר בודזינער; פון העלענבעק — דאקטאר רוטקאווסקי, פון יתומים-הויז אויף זגערזשער 40 — מ. רייבענבאך; פון „ארט" — ה' איגער; פון בר כוכבא ה' מאלניאק א. א. וו.

נאכדעם האבען זיך די געסט איינגעשריבען אין גאלדענעם בוך און זענען אריבער אין צווייטען צימער, וואו ס'איז אנגעגרייט געווארען א גלעזעל וויין מיט צובייס פאר די געסט. די געבער האבען אויפגענומען די א. קאהן און ה. גראווע.

ביינאכט איז אין גערולדס רעסטאראן פארגעקו-מען א באנקעט.

ענטלאפען קיין אורוגוואי

און וויל נישט הערען פון זיין ווייב

רוזשא בארנשטיין האט חתונה געהאט מיט איהר מאן, שלמה-הערש, האט איהם געגעבען 250 דאלאר נדן, און האט יונגע פאר פאלק האט געדונ-גען זיך א דירה אויף זגערזשער 18. אזוי ווי עמיצער האט איהר געווארענט, אז זי זאל זיין פארזיכטיג האט זי נישט פערנאכלעסיגט ארורכצופיהרען אלע פארמאליטעטען און אפילו געמאכט פארמעלע חתו-נה-אקטען. באלד נאך דער חתונה האט זיך דער יונגערמאן ארומגעוועהען, אז ס'איז איצט א שווע-רע צייט און פוילען איז איהם איינגעפאלען — ער וועט עמיגרירען. מענשען פאהרען איצט קיין אורו-גוואי און ארדנען זיך דארט שנעל איין, וועט ער אויך אהין פאהרען פרובען גליק, געדערט און געטון. ער האט אויף דער שנעל זיך געמאכט פאפירען און מיט 11 חדשים צוריק אוועקגעפאהרען. די ערשטע צייט האט שלמה הערש געשריבען היימע בריוועלעך צו זיין פרוי רוזשע, אבער וואס ווייטער, זענען די בריוו געווארען אלץ זעלטענער און קאלטער און איצט איז שוין א פאר חדשים ווי ער שרייבט גאר נישט.

דערווייל האט זיך רוזשא דערוואוסט אז איהר שלמה-הערש האט קיין אורוגוואי ארויסגענומען זיין שוועסטער און קלויבט זיך אהין אריבערצוברענגען אויך זיינע אנדערע קרובים און פון זיין פרוי טראכט ער גארנישט און שרייבט נישט אפילו צו איהר.

איז זי געקומען אין ראפינאט בעטען אז דער ראבינאט זאל זיך אננעהמען איהר קשיותע און אינטערווענירען וואו מ'דארף.

מ'האט איהר צוגעזאגט זיך צו פערשטענדיגען מיט איהר מאן און צווינגען איהם, ער זאל זיך פעראינטערעסירען מיט זיין פרוי.

פון געריכט

גנב שפרינגט פון פענסטער

(ב) אין שטעטישען געריכט איז בעהאנדעלט געווארען דער פראצעס פון אלעקסאנדער קלוסקי, א בעקאנטער גנב, פון אלעקסאנדער. מיט א צייט צוריק האט מען אין אלעקסאנדער ארויסגעגנבעט ביי אברהם גארפינקעל 40 קילא ליכט און 2 זעק הייצמעהל.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט אז די גנבה האט אויסגעפיהרט קלוסקא, וועלכער איז פערשוואונדען. ערשט אין א צייט ארום האט מען איהם געכאפט אין דער וואוינונג פון יוזעפא שליפ-קאוויטש. ווען פאליציי איז אנגעקומען איז קלוסקא ארויסגעשפרונגען פון פענסטער, מ'האט איהם אבער געכאפט און ארעסטירט צוזאמען מיט דער שליפ-קאוויטש. שפעטער איז זי בעפרייט געווארען אויף קויציע, און איז אנטלאפען קיין אויסלאנד.

קלוסקא האט זיך נישט מודה געווען. מ'האט איהם פערמשפט אויף 8 חדשים תפיסה.

פראצעס געגען היינצעלס יורשים

(ב) לויט די היפאטעקען האט דער מאגיסטראט פעסטגעשטעלט, אז מיט יאהרען צוריק האבען די היינצעלס איינגעקויפט א פאלווארק מאבקזע (1061 מארג) און דעם וואלד און לאגעווניק (433 מארג) צוזאמען צירקא 1500 מארג. לויט'ן פלאן וואס איז צוזאמענגעשטעלט געווארען אין 1910 י. בעטרעפען די פארצעלען פון היינצעל 1540 מארג. די 44 מארג זענען פערכאפט געווארען פון מאגיסטראטקין וואלד, דער מאגיסטראט וועט דעריבער אנהויבען א פראצעס אז די היינצעלס זאלען אומקערען די 44 מאר-געס לאנד, אדער צו בעצאהלען פאר זיי.

גרויסע דארף-שרפה

פערברענט געווארען א סך בהמות

(—) אין דארף בלענדאוו נאר קרוין איז אין האלטשיקס גוט אויסגעבראכען א שרפה, די שרפה האט זיך שנעל פערשפרייט און מ'האט ארויס-גערופען צו לעשען 17 פייערלעשער אפטיילונגען פון דער גאנצער אומגעגנד. ס'איז אויך ארויסגערופען געווארען א מיליטערישע אפטיילונג כדי צו העלפען אין דער רעטונגס-אקציע. בעת דער לעשונגס-אקציע האבען זיך אפגעבריהט 3 ארבייטער — איגנאצי גרובאט, יוזעף ווילטשיק, און מיכאל רלוטא.

ס'זענען פערברענט געווארען א פאלאץ, שפייכ-לער, שטאלען, און א טייל הייזער, פאר דער רינער-שאפט. אינ'ם פייער זענען פערברענט געווארען לאנדווירטשאפטליכע מאשינען, 42 בהמות, 17 פערד 8 זשרעבאקעס, 19 חזירים, און פיל עופות. דער היזק בעטרעפט איבער 200 טויזענד זלאטעס.

אהן א בעשטעטיגונג פון קהלה-ראט

זאל דער קהלה-בודזשעט איבערגעשיקט ווערען צו דער סטאראסטווע

די קהלה - פערוואלטונג האט בעקומען צוגע-שיקט א בריף פון דער שטעטישער סטאראסטווע, אין וועלכער זי טיילט מיט, אז זי האט שוין איינ-מאל אויפגעפאדערט צוצושטעלען איהר דעם בודזשעט אויפ'ן יאהר 1930.

אין דער אויפפאדערונג צום ראט איז, אלס לעצ-טער טערמין צוצושטעלען דעם בודזשעט, אנגע-געבען געווארען דער 1 יוני.

אזוי ווי ביז איצט איז דער בודזשעט דורכ'ן קהלה - ראט נאך נישט אנגענומען געווארען, פאדערט אויף די סטאראסטווע, אז די קהלה - פערוואלטונג זאל צושטעלען דעם בודזשעט און זיין אויסגענער פראי-עקט - פארם פון דער פערוואלטונג, און די סטא-ראסטווע וועט איבערשיקען דעם בודזשעט דער אויפ-זיכטס-מאכט צום בעשטעטיגען.

דעריבער האט די קהלה - קאנצעלאריע אויס-געלעגט דעם קהלה - בודזשעט פון היינט אן ביז'ן דר"ן און צואנציגסטען ה. ח. כדי די בעפעלקערונג זאל איהם קענען דורכזעהן, און מאכען עווענטועלע פארשלאגען.

נאכדעם וועט דער בודזשעט איבערגעשיקט ווע-רען צו דער סטאראסטווע.

אפקלאנג פון אינצידענט צווישען פרעז. מינצבערג און סענ. בודזינער

ווי מיר האבען בשעתו מיטגעטיילט, האט דער פארזיצער פון דער לאדזער קהלה-פערוואלטונג ה' מינצ-בערג פארגעווארפען דעם פארזיצער פון קהלה-ראט ה' סענאטאר בודזינער, אז ער האט אפערירט אין נישט ריכטיגע פאקטען.

ה' מינצבערג האט דעריבער פארגעשלאגען, אז ב"ה פארזיצערס זאלען אונטערשרייבען רעזיגנאציעס פון זייערע אמטען. אנאויספארשונג זאל פעסטשטעלען וועמ פון זיי ס'זאגט נישט אמת, און דאן וועט יענער מו-זען רעזיגנירען פון זיין אמט.

סענאטאר בודזינער האט דערויף ערקלערט, אז ער איז מסכים בתנאי, אז די רעזיגנאציע זאל זיין אויף דריי יאהר. די מיטגלידער פון דער אגודה-פראקציע זע-נען אויף דעם נישט מסכים געווען און פונ'ם ענין איז גארנישט געווארען.

אבער סענאטאר בודזינער האט דעם ענין נישט אפגעלעגט. נעכטען האט ער ארויסגעשיקט א בריף צום פ-ר ה' מינצבערג אין וועלכען ער טיילט מיט אפ'ציעל, אז ער האט אנגענומען דעם פארשלאג, וואס ה' מינצ-בערג האט געמאכט און פרעגט אן ביי וועמען זאל די רעזיגנאציע איינגעלעגט ווערען.

„געה אוועק, ווארום איך שיס"!...

„וואלקאוויסקער לעבען" שרייבט:

דער בעקאנטער היגער סוחר, איקס, וואס האט שוין איינציגע מאל באנקראטירט און, מ'איז זיך מודה אין דער סוחרישער וועלט, אויך „רעגולירט" האט אבער אויך א טייל פון דער „רעגולאציע" נישט בעצאהלט. דאס האט אבער ה' איקס פונדעסטוועגען נישט אפגע-האלטען פון וואלקאוויסק זיך קיין לאדז נאך א פרי-שען „פעקעל".

איינער פון די לאדזער בעל-דברים, וועמען דער ה' איקס האט געלאזט פראטעסטירען די נאכצאהלונגען, האט אבער בעשלאסען אזא זאך נישט דורכצולאזען אזוי. בעת דער וואלקאוויסקער סוחר איקס וועט זיך בעווי-זען אויף פיעטרקאווער גאס אין לאדז, אריינטרעטען געגען איהם מיט „היימישע" און „ענערגישע" מטילען.

און כך הווה, ווען דער וואלקאוויסקער יונגער-מאן האט נאר קוים בעוויזען ארויסצושפאצירען פון טראמווי" און ארייגעהן אין ערשטען געשעפט, איז צו-געלאפען צו איהם זיין קרעדיטאר און א כאפטוענדיגע דעם ה' איקס פאר די ... איהם אנגעהויבען מורייס-לען: ווי א לולב: געלד אדער די נשמה!

אונזער וואלקאוויסקער איז אבער אויך נישט געווען קיין „פראמאך" און ארויסכאפענדיג פון קעי-שענע א... פוגאטש, האט ער געדראהט זיין בעל-דוב צו „דערשיסען", אויב יענער וועט איהם נישט אפלאזען.

נישט כאפענדיג זיך לכתחלה, אז דאס סטרא-שעט דער „וואלקאוויסקער", „יאט" מיט שרגא איז דער לאדזער קרעדיטאר אפגעשפרונגען אז א זייט און געמאכט א געוואלד, אויף וועלכען ס'איז אנגעלאפען א גרויסער עולם אויפגערעגטע מאנופאקטורישטען, וואס האט דעם וואלוואויסקער „גולן" ענטוואפענט.

די מעשה האט זיך סוף-כל-סוף געענדיגט דערמיט, וואס סיי דער „שיסער" און זיין „קרבן" זענען אין דער בעגלייטונג פון א גאנצע „לויה" מאנופאקטור-ריסטען, אפגעפיהרט געווארען אין קאמיסאריאט, וואו ס'איז געגען דעם ה' איקס צונויפגעשטעלט געווארען א פראטאקאל פאר שטערן די עפענטליכע רוה און פאר-סטראשען מענשען מיט שוסא...

ווער שטעלט זיך היינט

צו די פאבאר-קאמיסיעס?

היינט, מאנטאג דארפען זיך שטעלען פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1, אויף זאקאנס-נא 82, די מענער פון יאהרגאנג 1909, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פונ'ם 8-טען פאליציי-קאמי-סאריאט, און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף די אותיות

TUWZ

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2, אגרא-דאווע 34, דארפען זיך שטעלען די מענער פונ'ם יאהרגאנג 1909, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 13-טען פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות

SW

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3, אלפיע קאשטשושקי 21, דארפען זיך שטעלען אלע מענער פון קאטעגאריע B פון יאהרגאנג 1908 וואס וואוי-נען אין 8-טען פאליציי-קאמיסאריאט

RSTUWZ

צוגאב פאבאר-קאמיסיע אין לאדזער פאוויאט

היינט מאנטאג וועט אין פ.ק.או. לאדז — פאוויאט (פעטריקאווער 187) פארקומען א צו-גאב פאבאר קאמיסיע פאר די פאבאר פליכטיגע פון אלעקסאנדער, קאנסטאנטין, רודא-פאביאניץ, טושין און פון די גמינעס פאביץ, כאיני און בראנ... דעם 17. ברוס, ברושיצא, וועלקא, גאמבעד ראיש קרושאוו, לאגעווניקי, נאוואסאלנא, כאצעניץ און וויסקיטנא.

אונטערשטיצונג פאר ארבייטסלאזע

עס האט זיך אנגעהויבען די רעגיסטראציע אויף דריגגענדע הילף פאר'ן חודש מאי, 1930 פאר די אר-בייטסלאזע, וועלכע האבען בעקומען ווינטער-אונטער-שטיצונג, פאר אפריל אין אונטערשטיצונגס-אמט פאר ארבייטסלאזע, און וועלכע האבען אויסגע-שעפט דאס רעכט צו געזעצליכער אונטערשטיצונג פון ארבייטסלאזן פאנד אין אפריל פונ'ם ל. י.

די רעגיסטראציע קומט פאר אין אונ-טערשטיצונגס-אמט, גדאנסקא 131 פון 9 ביז 14 א זייגער, לויט פאלגענדען סדר:

היינט, מאנטאג, דעם 16 —

TUWZŻ

מארגען — א זיצונג פון קהלה-ראט

מארגען, דינסטאג אין אווענט קומט פאר א זיצונג פון קהלה - ראט.

אויף דער טאג-ארדנונג — די ווייטערדיגע דע-באטען וועגען בודזשעט אויפ'ן 1930 י.

געווארען מורה-הוראה

און זיך אפגעזאגט אלס ראזאר

צוליב דעם, וואס דער מיטגליד פון קהלה - ראט ראזאר ה' שלמה יאקובאוויטש איז בעשטימט געווא-רען אלס נישט - עטאטאווער מורה הוראה, האט ער זיך אפגעזאגט פון זיין מיטגלידערשאפט אין קהלה ראט.

אויף זיין ארט גערט אריין אין קהלה - ראט ה' ראפאפארט.

פריזיער-אנשטאלטען טארען נישט זיין אפען זונטאג

צירקולאר פון ארבייטס-מיניסטעריום

(ב) די לאדזער וואיעוואדזטווע האט דער־האלטען א צירקולאר פון ארבייטס־מיניסטעריום אז די ווענדונג מצד די אינהאבער פון פריזיער־אנשטאל־טען אז מ'זאל זיי דערלויבען צו האלטען אפען די פריזיר־אנשטאלטען זונטאג און חגאות איז אפגעווארפען געווארען נאכדעם, ווי די פראגע איז בעהאנ־דעלט געווארען אויף א צווישען־מיניסטעריאלער קאנ־פערענץ פון אינערן ארבייטס און געזעלשאפטליכער שוץ.

אלע ווייטערדיגע פעטיציעס וועגען דער פראגע וועלען מעהר נישט בעטראכט ווערען.

ווי דער מיניסטער צאר האט נעכטען פערבראכט אין לאדז

(2) דער יוסטיץ-מיניסטער צאַר האָט געזע־נערט דעם פלאַן און געבליבען דעם נעכטיגען טאָג צו פערברענגען אין לאָדז. נעכטען אינדערפריה איז דער מיניסטער געווען אויף א פריהשטיק ביים וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט. בײַטאָג איז דער מיניס־טער אין בעגלייטונג פון פרעזעס פון קרייז-געריכט צעלושינסקי, פראָקוראָר מאַקאָווסקי א. אַנד. ארויס־געפאָהרען אויף דעם פלאַץ, וואו ס'דאַרף געבויט ווערען די נייע צענטראַל-טורמע (פאָמאָרסקאַ רוג מאָרסקאַ). שפעטער איז דער גאַסט אָרומגעפאָהרען איבער דער שטאָט און צוריקגעפאָהרען אין גראַנד-האָטעל, וואו די היגע אַדוואָקאַטור האָט פאַר איהם איינגעאָרדענט א מיטאָג.

7 א זייגער אין אָוונד איז דער מיניסטער אָפגעפאָהרען.

חנוכת-הבית פון לאדזער-פעראיין אין פאריז

עהער־נעכטען, שבת אין אוונד איז אין פאריז פאַרגעקומען די די פייערליכע ערעפנונג פון נייעם לא־קאל פון דעם פעראיין פון לאדזער יודען אויף די קוואַמיר־גאַס 87.

דער לאדזער פעראיין אין פאריז וועלכער עקזיס־טירט נישט לאנג, האט אבער אין משך פון זיין קור־צער עקזיסטענץ ארויסגעוויזען א געניגישע און אני־טענסיווע טעטיגקייט. און האט אנגעצייכענט א בריי־טען אַרבייטס-פראגראם.

מען גרייט צו אַ קאָאָפעראטיווע באנק פאר די מיטגלידער. עס ווערט גערייט דער פלאן פון אַ קאָאָ־פעראטיוו-הויז מען בייגט אז האנדעלס-בעציהונגען מיט דער יודישער סוחרים און אינדוסטריע-וועלט און לאדז. איצט האט מען געשאפען אַ שטענדיגען ארט פאַרן פעראיין, וואו מען זאל זיך קענען צונויפטרעפען אַהמרעדען לויפענדע יודישע געזעלשאפטליכע פראגען.

צום חנוכת-הבית זענען געקומען הג אנגעזעהנס־טע יודישע פערזענליכקייטען אין פאריז צווישען אנדערען זענען אנוועזענד געווען די בע־קאנטע עסקנים אין פאריז הרב ד"ר אייזענשטאט, רא־בינער ליבער, יצחק נײַדיטש, הלל זלאטאפאלסקי, ד"ר מ. קרייז, י. עפרויקין, ר. גרינבערג, נ. הזשור נ. הערמאן דער סקולפטאר הענריק גליצענשטיין, אַרטיסט מארק שווארץ, יצחק ליכטענשטיין און אנדערע.

עס זענען אויך געווען פארשטעהער פון דער פוי־לישער אמבאסאדע און קאנסולאט אין פאריז.

כמעט אַלע לאדזער יודען אין פאריז האבען זיך בעטייליגט אין דער ערעפנונג.

דער נייער לאקאל געפינט זיך אויף 87 ריעאמיר.

דער לאדזער פעראיין האפט, אז זיין לאקאל וועט פערוואנדעלט ווערען אין אַ היים פאר אַלע פוילישע יודען אין פאריז.

מארד צוליב ירושה

(—) אין דארף זשערטא טורקער קרייז איז צווישען דעם 35 יאהריגען סטאניסלאוו וולאדארטשיק און זיין שוואגער ערמונד קארטשעווסקי ענטשטאנען א סכסוך צוליב דער ירושה פון זייערע פרויען. נעכטען איז קארטשעווסקי געקומען צו זיין שוואגער וולאדארטשיק און מיט איהם פערפיהרט א שמועס מכח פערגיטיגען איהם זיינע תביעות, בעת'ן שמועס האט קארטשעווסקי געכאפט א האק און דערלאנגט וולאדארטשיקען עטליכע מאל אין קאפ. וולאדארטשיק איז געפאלען בעגיסענדיג זיך מיט בלוט, קארטשעווסקי האט נאך עטליכע מאל גע־האקט מיט דער האק ווי אין קרויט און צושמעטערט וולאדארטשיקס קאפ אויף שטיקלעך. וולאדארטשיק איז געשטארבען קארטשעווסקי איז אנטלאפען. די פאליציי האט נא נאיהם פונאנדערגעשיקט פערפאל־גונגס־בריף.

מוטער איז איהם חושד אין א גנבה

שניידט ער זיך איבער דעם האלז

אויף זשעלאנא 14 אין פאביאניץ האט גע־וואוינט די פאמיליע רושינסקי. נעכטען נאכמיטאג איז די מוטער ארויס פון דער היים און האט אר־בערגעלאזט אויפ'ן טיש א זלאטע, אין שטוב זענען געבליבען איהרע קינדער. ווען זי איז צוריקגעקומען האט זי דעם זלאטע נישט געפונען און האט אנגע־הויבען מאכען פארווארפען די קינדער — דער יונגסטער זוהן לוציאן, 21 יאהר אלט, האט זיך דערפילט פון דער מוטער'ס פערדאכט אזוי גע־טראפען, אז ער האט ארויסגעכאפט א ראזיר־מעסער און זיך איבערגעשניטען דעם האלז.

צום זעלבסטמערדער האט מען ארויסגערופען די פאגאטאוויע, וועלכע האט איהם אין א הפגונגס־לאזען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אנטיסעמיטישע רעדע פון רעפ. וואשקעוויטש

אויף דעם מיטינג פון די נ. פ. ר. אין "פראצא"

(2) אין לאקאל פון נ.פ.ר.־ישען פעראיין „פראַ־צאַ" איז פארגעקומען א מיטינג, וועלכער איז געווען געווידמעט געגען דער איצטיגער שטאט־ראט־מעהר־הייט. דער רעפ. וואשקעוויטש איז ארויסגעטרעטען מיט א שארפער רעדע געגען מאגיסטראט און דער־ביי נישט פערמידען אויסצוברענגען אפיסעל אנטי־סעמיטיש לשון. אזוי, למשל, האט ער „פעסטגע־שטעלט", אז דער שטאט־ראט ווערט פעריודישט, בתמת עס פערקלענערט זיך דארט די פערטרעטונג פון די פאליאקען. אפילו די פוילישע פערטרעטער— האט ער געזאגט — זענען אויך נישט קיין עכטע פאליאקען, ווייל זיי שטאמען פון יודען. נאך דער ראזיגער רעדע האט זיך אנגעהויבען א דיסקוסיע, ביי וועלכער עס איז אויסגעבראכען א שטארקער געזודער מצד די רעכטע נ.פ.ר. און ס'איז דער־גאנגען אזוי ווייט, אז די פאליציי האט געמוזט די רעכטע נ.פ.ר. בעזייטיגען פון זאל.

שטייער-ענינים

(—) די היגע פינאנץ־קאמער האט דערהאל־טען פון פינאנץ־מיניסטעריום א פעראָרדנונג אז פאר רעסטאַנצען־געשעפטען וואס פערקויפען אַהטיקעלען פון ערשטען געברויך זאל מען בערעכענען 1 פראצענט פון אומזאץ.

פערזאמלונגען פון סוחרים-פעראיין

(—) אונטער'ן פארזיץ פון האנדעלס־ריכטער מוריצי זאקס איז פארגעקומען די אלגעמיינע פער־זאמלונג פון סוחרים־פעראיין (פעטריקאווער 73) נאכ'ן אפגעבען דעם טעטיגקייטס־בעריכט דורך דיר־רעקטאר מ. הייטאן זענען אויסגעהערט געוואָרען א רייהע אקטועלע רעפעראטען און ס'זענען בעשטעטיגט געווארען דער בעריכט און די פארשלאגען פון דער אפטרעטענדיגער פערוואלטונג וועלכער ס'איז אויסגערריקט געווארען צוטרוי.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען כמעט אלע אלטע מיטגלידער.

צוזאמענפאהר פון האנדווער-קער-קאמערן

(—) דעם קומענדיגען זונטאג וועט אין לאדז פארקומען א צוזאמענפאהר פון די האנדווערקער־קאמערן אין פוילען. צו. אנדערע וועלען זיך אין'ם צוזאמענפאהר בעטייליגען דער וויצע־פארזיצער פון דער ווארשאווער האנדווערקער־קאמער סיים־עפאר־מאט ראסנער, פון דער לאדזער האנדווערקער־קא־מער וועט זיך אלס דעלעגאט בעטייליגען דער יודי־שער מיטגליד פון דער האנדווערקער־קאמער מאשענ־בערג.

אפטייקען

(2) וואטשיצקי, (נאפורקאווסקי 27); יאניעלעווסקי, (פעטריקאווער 127); אילניצקי און צימער (וואולטשאנסקא 37); יורשים פון הארטמאן, (מלי־נארסקא 1); קאהאנע, (אלעקסאנדראווסקא 31).

זיך געסמט א פרוי אין זגערוש

(—) מאריאנא טארניצקא, אמאל א רייכע פרוי, איז לעצטענס געווען אנגעשטעלט אלס ווירטין ביי פיאנטקאווסקי אין זגערוש (אלטער רינג 3). נעכטען האבען די שכנים פונ'ם הויז דערהערט קרעכ־צען פון דעם צימער, וואו די טארניצקא האט גע־וואוינט. מ'האט אויפגעבראכען די טיר און געפונען דארט ליגען א פערסמטע די פרוי טארניצקא, 30 יאהר אלט.

וועגען די סיבות פון איהר טויט געהען ארום פערשידענע קלאנגען. די פאליציי פיהרט אן אויס־פארשונג.

היינט די לעצטע פארשטעלונג פון אש'ס „מאטקע גנב" אין שטאט-טעאטער

ווייל די הויפט־ארטיסטען, וועלכע שפילען אין „מאטקע גנב" פאהרען מארגען אפ פון לאדז ווערט די דאזיגע אינטערעסאנטע פיעסע היינט געשפילט אין שטאטישען זומער־טעאטער צום לעצטען מאל און וועט אומבעדינגט מעהר נישט קענען געשפילט ווערען.

מארגען, דינסטאג קומט פאר און זעלבען טעאטער די פרעמיערע פון יעקב גארדינס פיעסע „דער יודישער קעניג ליר" אין מארק ארשטיינס נאנץ נייער פוילישער בעארבייטונג און אונטער זיין רעזשי.

ספארט - בעוועגונג

גרויסע ספארט אימפרעזעס אין פוילען

10-יעהריגער יובילֵיי פון פוילישען פוסבאַל-פערבאַנד

פוילען שלאגט עסטרייך 1:3

לאדז פערשפילט דעם בעכער צו ווארשא

5 יודישע שפילערס אין דער רעפרעזענטאַנץ

וואַרשא — לאדז 1:2 (1:0)

„קדימה" — „חשמונאי" 1:2 (1:1)

* * *

לאדז — קראקא 5:1

* * *

„פוילען" — „אונגארן" 2:3

מעלדונגען

אין צוזאמענהאנג מיט די פראטעסט־דע־מאנסטראציע וועלכע קומט פאר היינט 6 א זייגער אי אווענד פארערען מיר אויף אלע מיטגלידער און סימפאטיקער פון לאדזער „בריה־הרומפלדור" צו קומען פינקטליך 5 א זייגער נ. מ. אין לאקאל פון ציוניסטישע ארג. צעגיעלניאנא 4 פון וואנען דער צוג וועט אפמארשירען אויפ'ן גרינעם מארק כדי זיך אנשליסען אין די אלגעמיינע רעמאנסטראציע.

המפקדה של בית"ה בלודז.

חברים האנדווערקער!

מיר פארערען אייך אויף אלע אהן אויסנאהם צו פערזאמלען זיך מיט די פעהנער היינט מאנטאג 4 א זייגער נאכמיטאג אויף דעם הויף פון האנד־ווערקער־קלוב, פאלודניאווא 4, כדי צו פעראייניגען זיך צו דער אלגעמיינער פראטעסט־דעמאנסטראציע געגען די לעצטע גזירות פון דער ענגלישער רעגירונג און האם אפשטעלען פון דער חלוצישער אימיגראצי־יע קיין ארץ ישראל.

פערוואלטונג און ראט פון צענטר. יוד. האנדווערקער פערבאנד, סטארשים פון די צעכען און פעזונדערע פערוואלטונגען פון די האנדווערקער פעראיינען.

יודען!

פערזאמעלט אייך היינט 5.30 נאכמיטאג אויף דעם גרינעם מארק צו דער פראטעסט־דעמאנסטרא־ציע און שליסט אייך אן אין די רייהען.

דער סדר פון דעם רעמאנסטראציע־צוג איז פאלגענדער: דער איינגאנג צום גרינעם מארק איז נאר דורך די גאסען: 6־טער שערפיען און מאלא. אויף דעם פלאץ וועלען די ארגאניזאציעס און גרו־פעס אויסגעשטעלט ווערען אויף פאלגענדען אופן:

נומער 1: ציוניסטישער קאמיטעט, „מזרחי", ראבינאט, קהלה, פרנסים, ראטמענער, אגענץ־מיט־גלידער, „קרן־היסוד"־קאמיטעט, פרויען פעראיין „וו.י.ז.א." ארג. „למען ארץ ישראל".

נומער 2: האנדווערקער צעכען און מעקלערס, סוחרים־ און קליינהענדלער פעראיינען.

נומער 3: ציוניסטישע יוגענד ארגאניזאציעס: „הרצליה" אי׳ ב׳ אקאדעמיקער, „בני ציון", „גדוד עבודה", „צעירי מזרחי".

נומער 4: ליגע פאר'ן ארבייטענדען אין ארץ ישראל: „התאחדות", „פועלי ציון", „הסתדרות השומרים, גורדוניה, אי׳ פ׳, „החלוץ המרכזי", „דם עבודה", „החלוץ", „החלוץ הצעיר", „פרייהייט".

נומער 5: האנדעלס־אנגעשטעלטע, אינטע־ליגען, נישט ארגאניזירטע מאסען.

נומער 6: ספארט־פעראיינען.

יודען! היט אב די שטרענגסטע ארדנונג און דיסציפלין פאלגט די ארדנער, דאקומענטירט דורך אייער פערהאלטען זיך די ערנסטקייט און היכ־טיגקייט פון מאמענט.

דער פעראייניגטער קאמיטעט פון אלע ציוניסטישע גרופירונגען אין לאדז.

נייער פאהר-פלאן פון 15-טען מאי 1930

פאבריקס-וואקזאל

פאהרט אפ:

1.50	פאס.־צוג קאלושקי, פערב. קיין ווארשא
3.55	〃 〃 〃 〃 〃
5.40	〃 〃 〃 〃 〃
7.50	דירעקטער שנעל־צוג קיין ווארשא
8,25	פאס.־צוג קיין קאלושקי. קורסירט זונטאג און אין די חגאות.
10.05	פאסאזשיר־צוג קיין סקארזשיסק
12.10	פאס.־צוג קאלושקי, פערבינדונג קיין ווארשא
14.15	〃 〃 〃 〃 〃
15.05	פאס־צוג קאלושקי פערב. קיין פראג, וויען, מארינבארד, קארלסבאר און רוים
15,55	פאס.־צוג קיין קראקא דירעקט (זעלבע פערבינדונג וואס צוג 15.05).
16.20	פאסאזשיר־צוג קיין סקארזשיסק
16.45	פאס.־צוג קיין קאלושקי פערב. קיין ווארשא
17.35	פאס.־צוג קיין קאלושקי
18.15	פאס.־צוג קיין קאלושקי פערב. קיין ווארשא
19.00	פאסאזשיר־צוג קיין ווארשא (דירעקט)
19.30	פאס.־צוג קיין קאלושקי (ביז 30 אקטאבער)
20.35	פאס.־צוג קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא, וויען פראג)
21.35	פאס.־צוג קיין קאלושקי (ביז 30 אקט.) פערב. קיין זאקאפאנע, קריניץ, ראבקא, ה־מאנאוו, איוואניטש.
23.30	פאסאזשיר־צוג קיין קאלושקי (פערבינדונג קיין ווארשא און בודאפעשט)

קומט אן:

1.30	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (ווארשא).
4.00	פאס.־צוג פון קאלושקי (ווארשא, קראקא, קאטאוויץ)
5.47	פאס.־צוג פון קאלושקי (קראקא־ווארשא)
6.52	פאסאזשיר־צוג פון קאטאוויץ
7.21	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי
7.40	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (ספעציעלער)
8.37	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (קראקא)
8.53	פאסאזשיר־צוג פון אנרזשעיאוו (ספעצ.)
9.50	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (טשענסטאכאו)
10.55	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי
12,50	פאסאזשיר־צוג פון סקארזשיסק
13.55	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי
14.45	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (קאטאוויץ)
16.25	פאסאזשיר־צוג פון ווארשא
18.00	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי
19.40	פאסאזשיר־צוג פון סקארזשיסק
20.06	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (קראקא)
21.17	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (ספעציעלער)
21.48	פאסאזשיר־צוג פון אנרזשעיאוו (ספעצ.)
22.22	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (ספעציעלער)
22.57	פאסאזשיר־צוג פון קאלושקי (טשענסטאכ.)
23.56	פאסאזשיר־צוג פון ווארשא (שנעל־צוג)

קאלישער וואקזאל

פאהרט אפ:

0.35	קיין פוזען דורך קוטנא
2.09	קיין לעשנא און קראטאשין
3.05	קיין ווארשא
7.17	קיין ווארשא
7.24	קיין פוזען
7.37	קיין ווארשא (שנעל־צוג)
8.55	קיין קאלושקי (מיט פערב. קיין ווארשא)
9.25	קיין פוזען דורך קוטנא, פערב. קיין דאנ־ציג, גדיניע און טשעכאטשינעק
10.04	קיין פוזען (ספעציעלער)
12.05	קיין טארן מיט פערבינדונג קיין בערלין, פאריז, גאלאץ, אסטענדא, לאנדאן
13.10	קיין ווארשא (שנעל־צוג)
13.23	קיין פוזען
13.46	קיין ווארשא
15.05	קיין קוטנא—פלאצק (אין קוטנא פער־בינדונג קיין טשעכאטשינעק)
15.25	קיין אסטראוו מיט פערבינדונג קיין פוזען
15.30	קיין זעלקאוויץ
19.25	קיין אסטראוו
19.55	קיין לאוויטש
20.13	קיין לעמבערג (מיט א שלאף־וואגאן 3. קל.
21.20	קיין דאנציג און גדיניע (דירעקט)
21.28	קיין פוזען
22.03	קיין פוזען (שנעל־צוג פערב. קיין בערלין

קומט אן:

22.25	קיין קראקא און קאטאוויץ
1.55	פון ווארשא
2.49	פון אסטראוו
4.58	פון קוטנא—פלאצק
7.01	פון פוזען
7.09	פון קראקא
7.10	פון לאוויטש
7.28	פון פוזען
8.08	פון קוטנא—פלאצק [illegible]
8.45	פון אסטראוו
9.15	פון לעמבערג (מיט שלאף־וואגאן 3. קל.)
9.15	פון ווארשא (שנעל־צוג)
13.08	פון ווארשא
13.32	פון פוזען
13.40	פון קוטנא—פלאצק
18.27	פון פוזען
18.56	פון קאלושקי
19.09	פון לאוויטש
19.53	פון קוטנא—פלאצק
19.40	פון פוזען (שנעל־צוג)
21.12	פון ווארשא
21.55	פון ווארשא (שנעל־צוג).
22.14	פון קוטנא—פלאצק
23.15	פון אסטראוו

ווי אזוי קאן מען בעפרייט ווערען פון דער אלגעמיינער מיליטער-פליכט לויט'ן ארטיקעל 89?

וויכטיגע אויפקלערונג פאר די מיליטער-פליכטיגע יונגעליים, וועלכע זענען געצוואונגען צו עמיגרירן און דארפען בעקומען אן ערלויבניש פון דער מיליטער-מאכט אויף אן אויסלענדישען פאס

אין לעצטען ארטיקעל האבען מיר שוין אויס־פיהרליך בעהאנדעלט די פראגע ווען מ׳ווערט אויס־געשלאסען פון מיליטער־דינסט אויף א צוואנגס־אופן, ד.ה. אויפ׳ן סמך פון א געריכטליכען שטראף־אורטייל. דאס היינטיגע מאל וועלען מיר זיך אפ־שטעלען אויף דעם פרט ,ווי אזוי מ׳קאן בעפרייט ווערען פון מיליטער־דינסט לויט אן איינעגער בקשה.

דער דאזיגער ענין, וועלכער ווערט גרינדליך בעלויכטען אין ארט. 89 פון פעראיינהייטליכטען אוסטאוו וועגען דער אלגעמיינער מיליטער.פליכט און אין די ארטיקלען 445־1 443פון דער נייער אויספיהר־פעראררנונג צום זעלבען אוסטאוו איז בעזונדער וויכ־טיג פאר די יעניגע מיליטער־פליכטיגע פערזאנען וועל־כע זענען געצוואונגען צו עמיגרירען קיין אויסלאנד, און קענען אבער אויף אנ׳אנדערען אופן נישט בעקומען די נויטיגע ערלויבניש פון דער מיליטער־מאכט אויף אנ׳אויסלענדישען פאס סיידען זיי ווערען פריהער בעפרייט פון דער דינסט־פליכט אין פוי־לישען מיליטער.

עס האנדעלט זיך אלזא דא בלויז וועגען די יעניגע יונגעליים, וועלכע זענען דורך די בעטרעפ־פענדע פאבאר־קאמיסיעס אנערקענט געווארען פאר פעהיג צ ומיליטער־דינסט לויט דער קאטעגאריע „א“ און האבען אבער דערווייל זייער פליכט נאך נישט ערפילט אדער זענען פערבליבען מחוץ׳ן קאנטינגענט (ביז׳ן 25־סטען יאהר); דעסגלייכען נעהמט דאס אויך וועגען די פערזאנען, וועלכע זענען דורך די אויר־גערופענע האקטארישע רעוויזיע־קאמיסיעס אנ־גערקענט געווארען פאר צייטווייליג נישט דינסטפעה־יג (קאטעגאריע „בע“).

אלע איבעריגע גרופען פאבאר אדער מיליטער פליכטיגע פערזאנען דארפען אין דעם פאל נישט גענומען ווערען אין בעטראכט בלויז דערפאר אפילו אליין, ווייל לויט די בעשטימונגען פון דער נייער אויספיהר־פעראררנונג צום איינהייטליכען אוסטאוו וועגען דער אלג. מיליטער־פליכט זענען דאך שוין איצט נישט מחויב צו די בקשות וועגען אויסלענדישע פעסער בייצולעגען ערלויבנישען פון דער בעררפענער מיליטער־מאכט.

פערשטעהט זיך, אז דאס בעפרייען פון מיליטער־פליכט לויט׳ן ארטיקעל 89 איז נישט קיין אבסאלוטע זעלבסטשטענדיגע געזעץ־קאטעגאריע, נאר אנ׳אינ־טעגראלער טייל פון דער אקציע צו בעקומען אנ׳־אנדערער מלוכהשער בירגערשאפט און דעריבער טאקע מוזען די פעטענטען וועלכע ווילען בעפרייט ווערען פון מיליטער־פליכט אומבעדינגט זיך פערופען אויף דעם אומשטאנד, אז זיי בעמיהען זיך וועגען א ביר־גערשאפט פון וועלכער ס׳זאל נישט זיין פריעמדער מלוכה.

אזעלכע בקשות מוזען די אויסגערעכענטע קאטעגאריעס יונגעליים דערלאנגען אין דער סטאראס־טווא, וואו זיי פיגורירען אין די פאבאר־רשימות. צו די דאזיגע בקשות דארף בייגעלעגט ווערען: 1) א געבורטס־מעטריקע, 2) א התנהגה־אקט, אויס־געגעבען וועגען א פעראינטערעסירטען פערזאן און 3) א צייגניש וועגען פוילישער בירגערשאפט.

בעפרייאונג פון מיליטער־פליכט ווערט ער־טיילט אויף א טערמין נישט לענגער ווי נאר אויף 1 יאהר. קוים בעווייזט דער פעטענט, אז אין משך פון דעם דאזיגען יאהר איז פאר איהם אוממעגליך געווען צו בעקומען די פערלאנגטע בירגערשאפט, ווערט איהם דערויף ערטיילט נאך 1 יאהר.

ווינאלד דעם בעטרעפענדען פעטענט געלונגט נישט אין משך פון אנדערטען יאהר צו דערגרייכען זיין ציל, פערלירט די ערטיילטע איהם בעפרייאונג איהר רעכטליכע גילטיגקייט און ער איז דעריבער מחויב ווייטער אנצוהייבען צו ערפילען זיין אפגע־שטעלטע מיליטער־פליכט, דאגענען בעקומט ער אר־בער יא דיי פערלאנגטע בירגערשאפט ווערט ער תיכף אויסגעשטראכען פון פוילישען בירגער־קאטאסטער.

כדאי איז אויך צו וויסען אז כל זמן עס ווערט די ערטיילטע בעפרייאונג פון מיליטער פליכט, טאר מען נישט דעם בעטרעפענדען פערזאן דערלאנגען קיין מאבילוזאציע־קארטע, מ׳קאן איהם נישט רו־פען אויף קיין מיליטערישע איבונגען און ער דארף זיך דעסגלייכען אויך נישט שטעלען אויף קיין קאנטראל־פערזאמלונגען.

ביי דער זעלבער געלעגנהייט, דארף אויך פעסטגעשטעלט ווערען אז קוים אין מען שוין אריינ־געצויגען געווארען אין די מיליטערישע רייהען ,אדער מ׳האט שוין בעקומען צוגעשיקט די קארטע־פאר־וואלאניע, קאן שוין קיין בעפרייאונג פון מיליטער־פליכט נישט ערטיילט ווערען.

די מיליטערמאכט (ד.א.ק.) איז אויך בערעכ־טיגט נישט צו ערטיילען קיינע בעפרייאונג פון מילי־טער־דינסט אפילו די יעניגע פעטענטען, וועלכע מען רעכענט אין נאהענסטען טערמין אריינצוציהען און אקטיווען דינסט.

אין וועלכען פאל ס׳זאל נישט זיין, קאן מען גענען אזא אפזאג־רעצויע דערלאנגען א רעקורס, דער רעקורס דארף דערלאנגט ווערען אין מיניסטער־יום פאר מיליטער־ענינים אבער נישט דירעקט, נאר דורך דער פערמיטלונג פון דערזעלבער סטאראסטווא וואו די איינענטליכע בקשה וועגען בעפרייען פון מי־ליטער־פליכט איז באלייגט געווארען. וואס שייך די איבעריגע בערינגונגען דארף נאך אויפמערקזאם געמאכט ווערען, אז אזא רעקורס מוז דערלאנגט ווערען אין משך פון 14 טעג רעכענדיג פון טער־מין, ווען דער בעטרעפענדער פעטענט האט דער־האלטען דעם אפזאג.

י. אינפעלד.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ אנטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט“.

בעם דערלאנגען אנ׳אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון׳ם טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארונגעגעבען אויף אנפראגע ענאהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

609 א דע אנטער לעזער.

קוויטע קען מען אריינטראגען נישט נאר אין פארעם געלד, נאר אויך אין ווערט־פאפירען.

מ׳קאן דעסגלייכען אויך גאראנטירען די בעט־רעפענדע סומע מיט א היפאטעק.

וואס שייך דער פראגע, ווער ס׳איז בערעכטיגט אריינצוטראגען די קוויטע אנערקענט דער ארט. 175 פון קאדעקס פון דער שטראף־פראצעדור דאס רעכט קודם כל פאר׳ן אנגעקלאגטען גופא און בעט־גלייכען פאר יעדען אנדערען פערזאן. דער ארט. 178 זעהט נאר אין לעצטען פאל פאר פאלגענדע בעגרענצונגען: ערשטענס, אז דער קוויטע־אריינ־טראגער מוז אומבעדינגט האבען א שטענדיג וואוינ־ארט אינערהאלב די גרענעצען פון דער מלוכה און צווייטענס — אז דאס מוז זיין א פערזאן — וועל־כער פערדינט צו זיך א געהעריגען צוטרוי.

610., סעצעמסקי.

שליסט מיט׳ן סובלאקאטאר אנ׳אלגעמיינע רינג־אפמאך, ס׳זענען אין דעם פאל נישט פערהאן קיינע בעזונדערע פעריכערונגס־בעדינגונגען, נישט בלויז נישט בנוגע דעם טערמין פון ארויסציהען זיך פון דער נעדונגענער דירה, נאר אפילו אויך נישט בנוגע דער הויכקייט פון דער אפגערעדטער סומע דירה־געלד.

דאגענען קאן נישט זיין קיין רייד וועגען דעם, אז דער סובלאקאטאר זאל שפעטער אהן אויער מיט דער הסכמה פון הויזווירט פערנעהמען די דירה און אייך פון דארט ארויסזעצען בעזוויטונג.

נישט קשה: די וועלט איז דאך נאך נישט אינ־גאנצען הפקר, דווקא אין אזעלכע פאלען קאן מען גראד יא געפונען די געהעריגע רעכט.

פערשטעהט זיך, אז אויך איהר וועט נישט קענען בעזייטיגען דעם סובלאקאטאר ווען איר וועט גלויבטען אויף ער וועט נאר רעגולער צאהלען דירה־געלד און אפהיטען די איבעריגע דערלאזבארע בעדינ־גונגען פון אפמאך. דאס, וואס איהר זענט איינגאנצען און דער סובלאקאטאר האט א פאמיליע פונקט, די ווי דער אומשטאנד, אז די דירה איז א מעבלירטע, ענדערט נישט די אלגעמיינע רעכטליכע לאגע. האלטען קווארטאל דירה־געלד. אויב איהר זענט נישט

611. א לעזער פון פאלנאצנא.

שיקט דעם הויזווירט דערווייל צו פאר אנדער־האלבען קווארטאל דירה־געלד אויב איהר זענט נישט ביכולת מיט אמאל צו שיקען פאר גאנצע 2 אויב דאס געלד וועט פריהער ארויסגעשיקט ווערען ווי דער הויזווירט וועט איינגעבען אין געריכט. וועט קיין עקסמיסיע־אורטייל נישט ערטיילט ווערען.

612. א שטענדיגעל לעזער פון דרעוונאווסקא־נאס.

מאכט זיכאטנטשעניעס, וועט איהר דערנאך ארויסבעקומען א וויטשאנג אין וועלכען איהר וועט פי־גורירען אלס פערהייראטער ממילא וועט איהר אויף דעם סמך קענען בעקומען אנ׳אנדערען פאס און דער דער מעלדונגס־אמט וועט אייך געהעריג אויס־בעסערען דעם איצטיגען.

613. א שניידער־מייסטער פון 11 ליסטאפ.־ג.

איהר מוזט איינגעבען אין געריכט און זיך בעד טיהען דערווייל וועגען א זאבעזפיעטשעניע אויפן בעשטעלטען מלבוש. אליין טארט איהר דאס מלבוש נישט פערקויפען.

אנ׳אריגינעלער שווינדלער אין לעמבערג

דא האט ער גענומען ביי מעהרערע סוחרים פערשידענע סחורות און איז נעלם געווא־רען.—שווינדלער צוזאמען מיט די „בלאטניקעס“ געפינען זיך שוין אין תפיסה

פערשידענע מינים שווינדלערס זוכען אלץ אפ די גרויסע שטאט. ספעציעל לעמבערג שלאגט אויף דעם געביט רעקארד און מערקווירדיג, וואס פאר א שווינדלער עס זאל אל׳ נישט קומען קיין לעמבערג געפינט ער „בעשעפטיגונג“. עס טרעפען זיך נאאיווע מענשען, וואס לאזען זיך נעהמען אויפ׳ן „צימבעל“, און ביי אזא שווינדלער ווערט רעמאסקירט, פאלען דערווייל פיל מענשען אריין און ווערען בעשווינ־דעלט אויף קלענערע און גרעסערע סכומים געלד.

דאסמאל איז קיין לעמבערג געקומען אויף „גאסטראלען“ א סטאניסלאווער שווינדלער. א בחור וואס איז שוין זיין לעבען אפגעזעסען א היבשע פאר יאהר אין קרימינאל פאר פערשידענע שווינדלערייען און מיל מט קען איהם שוין וואהרשיינליך אין סטא־ניסלאוו וועה גוט ,איז ער געקומען פרובען גליק אין לעמבערג.

דער דאזיגער שווינדלער הייסט זיגמונד רעד־כעדרעקטעדטאפאק, און איז —־ א קורצער צייט צוריק ארויס פון קרימינאל וואו ער איז געזעסען א יאהר פאר שווינדעל.

אין לעמבערג האט רעכען אנגעהויבען זיין אר־בייט אויף אזא מין אופן: ער איז אריינגעקומען אין פערשידענע געשעפטען, געקויפט סחורה און געהייסען אז דאס יונגעל פון געשעפט זאל מיט איהם מיטגעהן אפטראגען די סחורה און ער וועט איהם דארט בעצאהלען, אויפ׳ן וועג האט ער דאס יונגעל אריינגעפיהרט אין א הויז אריין, צוגענומען די סחורה, איהם דערווייל געהייסען אויסווארטען און איז מיט דעם פעקעל סחורה נעלם געווארען.

אזוי האט רעכען איינגעקויפט גרעסערע און קלענערע קראמען סחורות, און דאס יונגעל האט עס איהם נאכגעטראגען, אבער תמיד איז רעכענען געלונגען צוצונעהמען און די יונגלעך זענען אהיים־געקומען מיט ליידיגע הענד.

די געליטענע סוחרים האבען וועגען דעם ענין געמאלדען דער פאליציי, וועלכע האט א־ער־נעכטען פארמיטאג דעם ראפינירטען שווינדלער ארעסטירט, רעכען האט זיך מודה געווען און אויך אנגעגעבען וואו ער האט אויסבעהאלטען די סחורות, וועלכע זענען אריבערגענומען געווארען אויף דער פאליציי.

די פאליציי האט אויך ארעסטירט די פאסערס, וואס האבען אפגעקויפט סחורות ביי רעכענען, הגם זיי פערטיידיגען זיך, אז זיי האבען נישט געוואוסט דאס די סחורות שטאמען פון גנבות.

4 קאמוניסטישע פראצעסען אין ווילנער קרייז-געריכט

די בעשולדיגטע ווערען פערמשפט אויף 16 יאהר שווערע תפיסה

ווילנע.

אין ווילנער קרייז־געריכט זענען פארגעקומען 4 קאמוניסטישע פראצעסען.

איין פראצעס איז אויפ׳ן סמך פון דער אמ־נעסטיע מבטל געווארען. דער צווייטער פראצעס האט זיך פארגעשטעלט אזוי:

אין צוג, אויפ׳ן וועג ווילנע—מאלאדעטשנא, זענען געפאהרען דער יונגערמאן ראובן טראצקי מיט דער פרייליין מוסיע קאגאן, ביידע האבען בעד מערקט, ווי מען אבסערווירט זיי און מען לאזט זיי נישט אראפ פון צוג.

ווען דער צוג איז אנגעקומען קיין מאלא־דעטשנא איז מוסיע קאגאן אנטלאפען געווארען. טראצקי איז געפאהרען ווייטער. פלוצלונג איז אבער דער צוג ארומגערינגעלט געווארען פון פאליציי און מען האט דורכגעפיהרט א רעוויזיע, בעת וועלכער מען האט געפונען אין זעלבען קופע, וואו טראצקי איז געזעסען אויף א פעקעל מיט קאמוניסטישע פראקלאמאציעס. עס זענען פערהאלטען געווארען עטליכע פערזאן קיינער האט זיך אבער נישט מודה געווען און אנגעהערינקייט צו די פראקלא־מאציעס.

היות ראובן טראצקי איז שוין איינמאל געווען פערמשפט אויף אנדערטהאלבען יאהר פאר קא־מוניסטישע טעטיגקייט, האט מען איהם גלייך אר־רעסטירט און איבערגעשיקט אין לוקישקער טורמע אין א חודש ארום איז אויך ארעסטירט געווארען מוסיע קאגאן.

שבה איז זייער פראצעס פארגעקומען אין ווילנער קרייז־געריכט. וואס האט ביידע אנערקענט פאר שולדיג און פערמשפט טראצקי׳ן אויף פיר יאהר שווערע תפיסה, און מוסיע קאגאן אויף דריי יאהר אויסבעסערונגס־הויז.

אין 3־טען פראצעס איז געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס־באנק דער 18־יעהריגער בחור מאיר פיזאז, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען פאר איינ־ארדנען א קאמוניסטישע דרוקעריי אין זיין צימער אויף פילסודסקי 26.

בעת דער אויספארשונג האט זיך פיזאז פונען א סך קאמפראמיטירענדיגע מאטעריאלען, א דרוקעריי־אפאראט, ווי אויך ארגינאלען פון דער קאמוניסטישער פארטיי פאר מערב־ווייסרוסלאנד.

בעת דער אויספארשונג האט זיך פריזאז מודה געווען און ערקלערט, אז צו דעם האט איהם אנגערעדט א געוויסער „מישקע“ וועלכער האט איהם געגעבען געלד און געדונגען פאר איהם א וואוינונג.

מישקען האט די פאליציי נישט בעוויזען צו כאפען דאגעגען איז פיזאז פערמשפט געווארען אויף פינף יאהר שווערע תפיסה.

אין לעצטען פראצעס איז פערמשפט געווארען דער סטודענט פון ווילנער אוניווערזיטעט ארקאדיוש וואזשביצקי אויף 4 יאהר שווערע תפיסה פאר פיהרען א קאמוניסטישע אקציע אין אוניווערזיטעט.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן.

אויפ׳ן פערלאנג פון פובליקום לעצטע 2 פארשטעלונגען פון

מאריס לאמפע

היינט, מאנטאג, דעם 16־טען, 9 זייגער אוונד, די שטארק־אנציהענדע פיעסע

די ווייסע שקלאפין

אין 4 אקטען פון זאלאטארעווסקי. ראָל אליהו צייטלין־מ. לאמפע.

דינסטאג, דעם 17־טען, 9 אין אוונד — לעצטע געזעגנונגס־פארשטעלונג

דאס גרויסע מייסטערווערק „גאט פון נקמה“ אין 3 אקטען פון שלום אש

אלע פארשטעלונגען צו פאפולערע פרייזן פון 80 גר. ביז 2.50

ס׳נעהמען אנטייל (לויט א.ב.) פרויען: בעזמאן, דיכטענבערג, לובראנסקא, נערה, פאדערמאן, מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, הערשקאוויטש, וו. בייהויז, פאלאנסקי.

מוזיקאלישער לייטער: ל. זעלמאן. בילעטען ביי דער קאסע פון טעאטער.

Dr. Schweig

אויגען־דאקטאר צוריקגעקעהרט

זאוואדזקא 6, טעל. 215-01, 6

יודישע פרוי דערמארדעט אויף א שוידערליכען אופן

לעמבערג.

א שרעקליכע זאך האט פאסירט און זגעסיע־ניען, אויף א בעסטיאלישען אופן איז דערמארדעט געווארען פון א פערברעכערישער האנד פון א 16־יעהריגען שגץ אנ׳ארימע יודישע פרוי, וועלכע האט פער׳יתומ׳ט 2 יונגלעך פון 8 און 10 יאהר.

די טראגיש־אומגעקומענע האט געהייסען סאלא הופער, זי איז געווען אנ׳עגונה. דער מאן איהר׳ער שמואל זינגער, האט זי מיט א פאר יאהר צוריק איר־פערלאזט און אנטלאפען קיין פראנקרייך. וואו ער האט נאך אמאל חתונה געהאט.

סאלא איז געבליבען מיט 2 קינדער. אין גרוים רחקות האט זי געלעבט. זי האט שרעקליך שווער געהארעוועט, כדי צו קענען ערנעהרען איהרע צוויי קליינע לעבעדיגע יתומ׳לעך.

געוואוינט האט סאלא וועבער אויף זגעסי־ניע קראשעווסקעגא־גאס 1. א חוץ דעם עלענד, אין וועלכען סאלא האט געלעבט, האט זי נאך געהאט אויסצושטעהען ענויים קשים פון איהר בעל־הבית׳טע קאראלינא ביאלקאווסקא, און וועמענס הויז די טראגיש־אומגעקומענע האט געוואוינט.

אינמיטען האט די ביאלקאווסקא געבראכט האלץ און עס אפגעלייגט ביי דער שוועל פון פרוי וועבער. מיט א טאג שפעטער איז געקומען דאס האלץ האקען דער 16־יעהריגער זוהן פון ביאלקא טאדעק לאשטשישין.

אויפ׳ן הויף האבען זיך געשפילט די 2 קינדער פון פרוי וועבער. ווען דער קליינער 10־יעהריגער סנדר האט געוואלט אריינגעהן צו זיך און שטוב אריין, האט ער געטראפען אנגעלייגט פיל האלץ, און האט נישט געקענט אריינגעהן אין שטוב אריין. ווען דאס קינד האט דעם שגץ איבערגעפרעגט, ווי אזוי ער וועט קענען אריינגעהן אין שטוב אריין, האט איהם דער שגץ אנגעהויבען מערדערליך צו שלאגען.

אויפ׳ן געוואלד און געשריי פון קינד איז ארויס־געלאפען פרוי וועבער פון דער שטוב, זי איז צוגעלאפען און האט געפרובט דאס קינד ארויסצורייסען פון די מערדערישע הענד. אין דער מינוט אבער האט לאשטשישין געכאפט א דראנג און אזוי שטארק אנגעהויבען שלאגען פרוי וועבער, אז זי איז אנ׳דער־געפאלען א פער׳חלש׳טע אויפ׳ן ארט.

אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד האט מען אפ־געפיהרט די שווער צושלאגענע פרוי אין יודישען שפיטאל, וואו זי איז און א גרויסער הויך געלעגען א פאר טעג און אינאזונענד איז אין שווערע יסורים פרוי וועבער געשטארבען.

מען האט פשוט געקענט צוואמענברעכען פאר וועהטאג, ווען מען האט זיך צוגעקוקט צו דעם בילד, ווי די צוויי קליינע יתומים׳לעך זענען נאכגעגאנ־גען דעם ארון פון זייער מוטער, וועלכע איז געווען פאר זיי אי א פאטער און אי א מוטער און א פער־ברעכערישע האנד האט זי אויף אזא מין גרויער־טרעכטיגען און בארבארישען אופן פון דער וועלט אוועקגעריסען. צו דער לויה איז געקומען א גאר גרויסער עולם.

שלום מיט די יודען — מיט דער וועלט

כאראקטעריסטישע ענגלישע שטים וועגען דער אימיגראציע־גזירה

לאנדאן, (יט״א) האט וואכענשריפט „האנ־דיי טיימס" שרייבט אין א לייט־ארטיקעל וועגען דער אימיגראציע־גזירה פון דער ענגלישער רעגירונג: „עס איז צו האפען, אז די רעגירונג וועט מאכען שלום מיט דער מאנדאט־קאמיסיע און מיט דער וועלט, צוריקציהענדיג דאס אפהאלטען די יודישע אימי־גראציע קיין א״י. די גזירה האט ארויסגערופען א שטורעם פון ליידענשאפטליכע פראטעסטען אויף דריי קאנטינענטען און מיר האבען שוין גענוג שווע־ריגקייטען אויך א חוץ דעם, מיר זאלען נאך וועלען אויפהעצען געגען אונז דעם כוח פון אינטערנאציא־נאלען יודענטום. אין דער לאגע אין א״י איז אויך נישט פערהאן גארנישט, וואס זאל בערעכטיגען די גזירה עס איז נישטא קיין ארבייטסלאזיגקייט אין לאנד (קודם כל א האנק דער ענערגיע פון די ציוניסטען ביים ענטוויקלען די כוחות פון לאנד) און די אי־רעגירונג, וועלכע פיהרט דורך איהר פאליטיק פון ערלויבען בלויז אזא אימיגראציע, וואס קען אריינ־געצויגען ווערען גלייך אין דער אינדוסטריע, האט שוין געהאט בעשטעטיגט די אימיגראציע־סערטיפי־קאטען, וואס זענען נאכדעם צוריקגעצויגען גע־ווארען.

די רייה אין וועלכע די געשעהענישען האבען נאכ־געפאלגט נאך זיך איז געווען א מערקווירדיגע. צוערשט זענען יודען בעפאלען און ערמארדעט געווארען אין זייער נאציאנאלע היים, נאכדעם איז געקומען די קאר־מיסיע, און אנשטאט פעסטצושטעלען די דירעקטע פעראנטווארטליכקייט האט זי איבערגעשריטען איה־רע קאמפעטענצען, טאדלענדיג דעם מאנדאט, די יודען, יעדען — נאר נישט די מערדער.

חברון אויפ׳ן ראנד פון רואין

צוליב דער אויסוואנדערונג פון די יודען

ירושלים, (יט״א) אין צוזאמענהאנג מיט די ידיעות אז די מצבות פון די יודישע קדושים אין חברון ווערען פערניכטעט דורך בייזוויליגע עלעמענטען צווישען די אראבער איז קיין חברון ארויסגעשיקט געווארען א ספעציעלע דעלעגאציע פון יעד־הלאומי.

בעת׳ן בעזוך אין חברון האט די דעלעגאציע פעסטגעשטעלט, אז אין האנדעל הערשט א שטיל־שטאנד, דירה־געלד איז געפאלען אויף 20 ביז 50 פראצענט, דעם גרעסטען שאדען האט געבראכט דער שטאט די אויסוואנדערונג פון דער סלאבאדקער ישיבה, ווייל די ישיבה־בחורים פלעגען איינבריינ־גען דער שטאט יעהרליך 52,000 פונט. ביי די פאר־שטעהער פון דער ענגלישער מאכט און ביי בעקאנטע אראבישע כלל־טוער האבען בעשטעטיגט אז זייט די יודען האבען פערלאזען חברון נאך די אויגוסט־אונרוהען, געפינט זיך די שטאט אויפ׳ן ראנד פון ווירטשאפטליכער רואין. די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז פארשטעהער פון די גוה. יודישע איינוואוי־נער אין חברון, האבען איינגעשטימט צוריקצוקומען אויב די חברונער אראבער וועלען בעטען מחילה ביי די יודען. וואס זענען איבערגעבליבען ביים לע־בען. חערוויל זענען אויך פיל אראבער געצוואונגען צו פערלאזען חברון, ווייל זיי קענען נישט געפינען קיין ארבייט.

גרויסע יודישע ערד־קניה אין ירושלים

ירושלים (יט״א) די „פאלעסטיין לאנד־דעוועלאפמענט־קאמפ." האט ערווארבען אין רחביה־קווארטאל אנ׳ערד־שטח פון 25,000 קוואדראט־איילען. דער נייער קווארטאל וועט טראגען דעם נאמען „רחביה ב׳" דער נייער שטח וועט פארצעלירט ווערען אויף 180 בוי־פלעצער. ווי בעקאנט, איז שוין אין רחביה אויפגעבוים געווארען דער בנין פאר׳ן יודישען נאציאנאל־פאנד און אין קורצען וועלען דארט פערענדיגט ווערען די בנינים פאר דער ציו־ניסטישער עקזעקוטיווע און דעם קרן־היסוד.

פייערונג צום אנדענקען פון הרב שמואל חיים לאנדוי

בערלין (יט״א) צום ערשטען יאהר־צייט פון יונג־פערשטארבענעם פיהרער פון הפועל־המזרחי הרב שמואל חיים לאנדוי פון פוילען, האט די בער־לינער מזרחי־ארגאניזאציע ארגאניזירט אנ׳אנדענ־קונגס־פייערונג. מיט רעדעס וועגען די גרויסע פער־דינסטען פון פערשטארבענעם פאר דער מזרחי־בעוועגונג זענען ארויסגעטרעטען ד״ר זילבערשטיין, ה״ר שערעשעווסקי און ה״ה וואלפסבערג.

געשטארבען א בעקאנטער יודישער ריכטער אין טשיקאגא

טשיקאגא, (יט״א) דא איז געשטארבען אין עלטער פון זעכציג יאהר דער בעקאנטער יודישער ריכטער הוגא פאם. הוגא פאם איז מיט איינציג יאהר צוריק געווען וויצע־פארזיצער פון דער ציו־ניסטישער ארגאניזאציע אין אמעריקא. ריכטער פאם איז אין משך פון 18 יאהר געווען מיטגליד פון טשיקאגער העכסטען געריכט. דער פערשטארבע־נער האט גענומען אנ׳אקטיווען אנטייל און ארויסשי־קען די יודישע דעלעגאציע צום פרידענס־קאנגרעס אין ווערסאיל.

יודישע ארבייטסלאזיגקייט אין אוקראינע

מאסקווע, (יט״א) דער „עמעס" פערעפענט־ליכט אנ׳ארטיקעל פון הויפט־סעקרעטאר פון אוי־קראינישען „קאמועט" י. קאנטאר וועגען דער יודי־שער ארבייטסלאזיגקייט אויף אוקראינע, אין ארטיקעל ווערט אנגעוויזען, האס אין דער צייט ווען די אלגעמיינע בעפעלקערונג אויף אוקראינע צעהלט איצט בלויז עטוואס מעהר ווי איינס פראצענט אר־בייטסלאזע, צעהלען די יודען אויף אוקראינע קארגע ניין פראצענט ארבייטסלאזע.

ער האט איהם אומגעבראכט פון דער וועלט

מיט דער הילף פון געדונגענע מערדער

פראצעס וועגען א סענסאציאנעלען מארד אויפ׳ן ראמאנטישן באדען

ווילנע.

די טעג האט דאס ווילנער קרייז־געריכט אויף זיין ארויספאהר־סעסיע אין לידע בעטראכט דעם סענסאציאנעלען פראצעס געגען א געוויסען וואמפיר־סקי, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען און אויספיה־רען א בלוטיגען רויב־מארד איבער דעם גוטסאיי־גענטימער ס. לייקא פון גלינקאווטשיזנע.

דער בעשולדיגונגס־אקט דערצעהלט פאלגענ־דע געשיכטע:

אין איינע פון די פראסטיגע יאנואר נעכט פון פערגאנגענעם יאהר, האבען זיך אין לייקאס וואוינונג אריינגעריסען צוויי פערמאסקירטע און בעוואפענטע באנדיטען.

די רוצחים האבען דערמארדעט דעם הויז־איינענטימער לייקא, זיין פרוי האבען די רויבער געבונדען און פערשטאפט מיט א שמאטע דאס מויל.

די פאליציי האט זינט א לענגערע צייט זיך בעמיהט צו דערגעהן, ווער דאס האט געקאנט בא־געהן דעם מארד, מחמת ס׳איז גלייך פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער מארד איז בעגאנגען געווארען, נישט צוליב רויב־צוועקען נאר אנדערע טעמים.

דער אויספארשונגס־ריכטער האט בעשלאסען דורכצוקוקען די בריף, וועלכע מען האט געפונען אין לייקאס וואוינונג און דא האט זיך ארויסגעוויזען, אז פרוי לייקא האט זיך געפונען אין אינטימע בעצי־הונגען מיט איינעם וואמפירסקי, מיט וועמען זי האט געהאט אנ׳אפטע קארעספאנדענץ.

צווישען די פיל בריף. וואס וואמפירסקי האט צוגעשיקט צו דער פרוי האט מען אויך געפונען איינעם, וועלכער האט ענטדעקט דעם סוד פון מארד. אין דעם דאזיגען בריף האט וואמפירסקי פערזיכערט פרוי לייקאן, אז גאר אינגיכען וועט שוין איהר מאן פערשוואונדען ווערען און וועט שוין מעהר נישט שטערען זייער גליק.

וואמפירסקי איז ארעסטירט געווארען און באלד האט די אויספארשונגס־מאכט בעקומען גענויע בעווייזען, אז וואמפירסקי האט צוגעשיקט צו לייקאן צוויי מערדער, וועלכע האבען איהם דערמארדעט און סימולירט א רויב־אנפאל.

ווער זענען געוועזען די צוגעשיקטע מערדער איז נישט געלונגען צו דערגעהן, דערפאר אבער איז וואם־פירסקי צוגעצויגען געווארען צו גערעכטליכער פער־אנטווארטליכקייט אונטער דער בעשולדיגונג פון דער מארדען זיין קאנקורענט מיט דער הילף פון געדונ־גענע רוצחים.

דאס געריכט האט פער׳משפט וואמפירסקין אויף אייביגע תפיסה.

דער מארד אין דער נאכט

(18

גרויסער שפאנענדער סענסאציאנעלער ראמאן

—:◇:—

קאפיטעל צעהן

פרייליין מאריא

הייטאנס הויז אין ווארשא איז געשטאנען אין גאנצען א שיינעם פונקט, און איז געווען ארומגע־רינגעלט מיט א פיינעם גערטענדעל, וואו עס איז א גאנצען טאג געווען זעהר פיל זון.

די פרוי זיינע טאטיאנא און איהר שוועסטערך טאכטער מאריא האבען טאקי צוליב דעם, דעם גרעסטען טייל פון דעם זומער־טאג פערבראכט אין דעם גערטענדעל, וואו עס איז געווען א מחיה צו זיצען.

דעם מאנס טויט האט אבער שטארק צובראָ־כען די פרוי טאטיאנא און לאנגע שעה׳ן האט זי איהם בעקלאגט, זיצענדיג פערשבארט אין שלאף־צימער.

אזוי פלעגט זי דארט אפזיצען מעת־לעת׳ן גאנצע, און נישט וועלען פון דארט ארוים, און זיך נישט זעהן מיט קיינעם.

דאס אכטונג געבען אויף דער ווירטשאפט, האט איבערגענומען אויף זיך מאריא, אבער זי האט זיך נישט געקאנט מיט דעם אליין אנ׳עצה־געבען, און זי האט איינגעלאדענט זיך צו־הילף איהר געוועזענע קאמפאניארקע, די גארצעוויטש.

די דאזיגע פרייליין גארצעוויטש איז געווען א מיידעל פון א יאהר זיבען־און־צוואנציג, א שיין מיידעל און אנ׳אויסערגעוועהנליך קלוגע.

איהר איז אנפערטרויט געווארען בשעת׳ן צו לערנען מיט מאריאן פויליש, ווען זי איז אנגעקומען פון סאוויעט־רוסלאנד.

בעת מאריא האט שוין געהאט פולשטענדיג בעהערשט די שפראך, האט פרייליין לידיא דער־קלערט, אז זי האט שוין דא מעהר נישט וואס צו טון, און זי איז אוועק זוכען אנ׳אנדער פאסטען.

אלע אין דער משפחה זענען געווען גענגען איהר אוועקגעהן, ווייל מ׳האט זי דא אין דעם הויז בע־וויזען ליב צו קריגען און צופינדען זיך צו איהר.

מאריא האט זיך זיהער געפיהלט, ווי איהר בעסטע חבר׳טארען און אינטימסטע פריינדין וואלט זי פערלאזט.

ווי שטענדיג, אבער האט זיך פרייליין לידיא איינגעשפאר׳ט און געפועל׳ט דאס איהריגע מיט דריי חדשים פאר הייטאנס טראגישען טויט האט זי פערלאזען זיין הויז.

די זעלבע טראגישע געשעהעניש אבער האט זי בעוואויגען צוריקצוקעהרען זיך צו איהר שילערין און פריינדין.

מען מוז צוגעבען, אז פרייליין לידיא גארצע־וויטש האט זיך אין דעם פאל נישט געלאזט קיין סך בעטען, און זיך תיכף אפגערופען אויף דער איינלאדונג פון דער פרוי טאטיאנא און פון מאריאן.

אין דער בעגלייטונג פון ריקמאנען איז טאר־טשינסקי אנגעקומען קיין ווארשא.

לכתחילה האט דער שרייבער נישט געוואלט מיטפאהרען מיט; געהייס־אנגענט, מחמת ער האט זיך בכלל מיאש געווען אין דער מעגליכקייט פון אנ׳ערפאלגרייכען רעזולטאט, און ער האט שוין גע־טראכט וועגען דעם צו איבעררייסען מיט טארטשינ־סקין דעם מינדליכען אפמאך וועגען א געמיינזא־מער ארבייט.

— איך פערזיכער אייך, איך וועל אייך דארט נישט ברענגען קיין שום נוצען, — האט ער אריינ־גע׳טענה׳ט מיט טארטשינסקין — די מיסטעריעזע מאכען מיר קאלי עדי גערוען, און דער איינציגער פאל האט מיך אזוי ארויסגעבראכט פון די כלים, אז איך שלאף נישט גאנצע נעכט... איך וויל אפשאקען מיט דעם דאזיגען שלים־מזל׳דיגען ענין און אפילו אפרוהען!

— עי, איהר מאכט שפאס! — האט דער געהיים־אגענט פרעהליך גע׳טענה׳ט — איהר וועט שוין זעהן, וואס מעהר איהר וועט זיך פערטיפען אין דעם ענין, אלץ מעהר וועט ער אייך אינטערע־סירען... וואס זענט איהר, פרעג איך אייך, אזוי פערצווייפעלט?... האבען מיר דען נישט ביז־איצט ענטדעקט א סך טשיקאווע זאכען?...

— וואס האבען מיר ענטדעקט? — האט דיק מאן סקעפטיש א שמייכעל געטון — ענטדעקט־שמענדעקט... וואס דערזעהט איהר א סוף ענק?

— א סך, זעהר א סך טשיקאווע פרטים... קודם זענען מיר דערגאנגען, אז דער ע־מאר־עטער הייסט דאוויד הייטאן... מיר האבען כמעט, ווי פעסטגעשטעלט, אז ער האט זיך נעקליבען „מאַ־כען לך" פון פוילען אין דער בעגלייטונג פון א פרוי, און דערביי האט ער פערכאפט פרעמד געלד פופציג טויזענד דאלאר... און אין איהם האט וואהר־שיינליך דער׳הרג׳עט דער געליבטער פון דער פרוי, וואס זיין נאמען איז אונז נאך דערווייל נישט בע־קאנט... מיר האבען זיך אויך דערוואוסט, אז דאס גע׳גנב׳עטע געלד געהערט צו א געהיימער רוסישער ארגאניזאציע, וואס איהר צייכען איז א בלוי צלם־עֶל.... בנאמנות, עס איז נישטא קיין סיבה אראפ־צולאזען די הענד!....

— יא, ריכטיג! ס׳וואלט גוט געווען, מ׳קאן די דאזיגע אלע השערות אייערע דערווייזען!.... דאס זענען דאך אבער נאך דערווייל בלויז השערות!.. אוי, א שטיינער, קאנט איהר נישט דערווייזען, אז הייטאן האט האט געלד צוגע׳גנב׳עט (איך, למשל, בין איבערצייגט, אז ער האט עס בשום אופן נישט געטון!) איהר קאנט נישט דערווייזען בולט און ממשות׳דיג, אז ער האט זי געקליבען ענטלויפען מיט א פרוי, און אז ער איז דערמארדעט געווארען דורך איהר געליבטען!... דער קאפיטאן סאלאמקא האט זיך, וואס־אנ׳אמת, מודה געווען אין דער עקזיסטענץ פון א געהיימער ארגאניזא־ציע, אבער די צילען פון דער דאזיגער ארגאניזאציע זענען אונז לחלוטין אומבעקאנט, און מיר איז נאך לעת עתה קיין אהנונג נישט, וואס עס איז טען, אייגענטליך, די בלויע צלם׳לעך...

— ס׳שטימט! — האט זיך טארטשינסקי פער־נאנדערגעלאכט — מיין קארטען־פאלאצעל איז צו־בראקט און צוהאקט דורך אייער אייזערנע לאגיק... איך נעהם זיך דערפון אבער נישט איבער, און פון איהם אויספנייר אויף א פעסטערען און סאלידערען אופן!... איהר גופא וועט מיר בייהילפיג זיין בעם לעגען די ערשטע קארט!

— די ערשטע קארט?

— דעם ערשטען גרונדשטיין, אויב איהר פאר־הערט דאקא מעהר פינקטליכקייט און אויסדרוק... מיט אנדערע ווערטער געזאגט — וועט איהר מיט מיר צופאהרען קיין ווארשא צו די הייטאנס. און וועט מיר העלפען זיך ארורכשמועסען מיט׳ן פריי־לייין וועגען דעם הויז.

— זי וועט נישט זאגען דעם אמת!

— זי וועט שוין דאקא יא זאגען, אויב זי וועט נישט פערמישט אין דעם ענין, און איהר שייכות מיט׳ן מארד גלויב איך נישט, הגם... ס׳איז מארנע, וואס די דער׳הרג׳עטע האט געטראגען איהר הויז...

—ס׳וואלט פאקטיש געווען א שכל צו דערגעהן דעם אמת! — האט ריקמאן מספים געווען, מחמת די נייגעריגקייט האט זיך אין איהם דערוועקט — גוט, איך פאהר מיט אייך... און ווען נעהם אוועק דער צוג?

— אין א שעה ארום... פונקט!

(פארטזעצונג קומט)

וויכטיג פאר לעטניקעס!!

די ערשטע לאדזער גוט בעקאנטע

פאבריק פון פאטענטירטע פעלד-בעטען

מאכט בעקאנט, אז צוליב'ן קריזיס האבען מיר פערקלענערט די פרייזען פון אונזער אויסארבייטונגען
ווי: פעלד-בעטען 14 זל., פעלד-בעטען מיט ווענטעלעך 18 זל.
לעזשאמעס פון 8 זל. אן, מאטארעטקעס 3 זל., האמאקעס פון 9 זל.
אונזערע פעלד-בעטען זענען פערזעהען מיט דער שוץ-מארקע „Palma-Patent",
פאר וועלכע מיר גאראנטירען אויף פיל יאהרען.
אכטונג: מאדערנע איבעראל פעלד-בעטען נאר מיט דער מארקע „Palma-Patent"

מיט אכטונג פירמע
„PALMA-PATENT"
אינה. שווארצאווסקי
פולנאצנא 24, טעל. 131-85

בעמערקונג: פאר פראווינץ — בעדייטענדע ראבאטען.

יידישער רעטונגס-קאמיטעט צו ערטיילן אהן-פראצענטיגע הלואות אין לאדז, שענקעוויטשא 3/5

מאכט בעקאנט די ה"ה מיטגלידער, אז מיטוואך, דעם 25 יוני 1930 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין אייגענעם לאקאל שענקיעוויטשא 3/5

די געוועהנליכע גענעראל-פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג און וואהלען פון פרעזידיום, 2) טעטיגקייטס-בעריכט פון דער פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע פאר'ן יאהר 1929 ווי אויך בעשטעטיגונג פון בילאנס אויפ'ן 31 דעצעמבער 1929, 3) בודזשעט פארן יאהר 1930, 4) וואהל פון א פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע, 5) פרייע פארשלאגען; די האזיגע מוזען געמעלדעט ווערען דער פערוואלטונג ביז'ן 22 יוני 1930.

בעמערקונג: פאלס ס'וועט נישט קומען די נויטיגע צאהל מיטגלידער לויט'ן ארט. 21, וועט די פערזאמלונג פארקומען דעם זעלבען טאג מיט 2 שעה שפעטער מיט דער זעלבער טאג-ארדנונג און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל אנוועזענדע מיטגלידער אין הסכם מיט'ן ארט. 22.

קראנקע פאר דופטורען און פערשיידענע פערקריפלונגען

רוקענמוריען, ווי אויך פערקריפלונגען טאר מען נישט פערנאכלעסיגען, ווייל די פאלגען פאר'ן מענשליכען לעבען זענען זעהר געפעהרליך. די רוקמור ווערט גרעסער, ווי א מענשליכער קאפ און קען פערארזאכען א טויטגעפעהרליכע פערפלאנטערונג פון די קישקעס.

ספעציעלע ארטאפעדישע גומענע הייל-באנדאזשען פון מיין מעטאדע בעזייטיגען ראדיקאל די געפעהרליכסטע און פעראלטערטסטע רוקמוריען ביי מענער, פרויען און קינדער.

אויף דער פערקרימונג פון קרייץ-ביין, נעגען דעם שאפען זיך פון הויקערס ארטאפעדישע הייל-גארטלען. פאר פערקרימטע פיס און שפרייצענדע פלאטפיס ארטאפעדישע איינלאגען. קינסטליכע הענד און פיס. גומענע שטרימף אויף פערגרעסערטע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

spec. J. RAPAPORT Ortoped ze Lwowa
Łódź, WÓLCZAŃSKA 29, front II p.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.

דאנקזאגונג.

דעם ה' ארטאפעד י. ראפאפארט, ספעציאליסט פאר רוקמור-באנדאזשען אויצט אין לאדז, וואולטשאנסקא 29, פראנט, 2. שטאק, דריק איך אויס מיין הארציגע דאנקבארקייט פאר זיין געווינסענהאפט פערפערטיגען מיר א ספעציעלען באנדאזש און פאר זיין וואונדערליכע הילף פון מיר שוערען, פעראלטערטען און צוויימאליג צוועקלאז-אפערירטען ברוך אין וויכען און אין לעמבערג, וואס איך בעשטעטיג באמת.

ד"ר מעד. מאקס מינצער צאהן-ארצט.

א געוועלב

מיט א שטוב און א קוך איבערצוגעבען שענקיעוויטשא 20 צו ערפאהרען ביים רזשאנדצע. מעקלערס געווינשען.

א קראפט-שפולערין

ווערט געברויכט צו סוועטערס וואכאדניא 34 לינקס צווייטער שטאק ביי ראקאטש

עס ווערט געזוכט

א טיכטיגע פרוי

אין די מיטעלע יאהרען אלס קעכין אין אינטערנאט אין העלענובעק. ווענדען זיך אין דער קאנצלעריע סיענקיעוויטשא 3/5.

השבת אבדה.

ס'איז פערלוירען געווארען א פאס אויפ'ן נאמען פון חיים גראהשעפס פאמארסקא 26 ווי אויך פערשידענע דאקומענטען און א ביכעל פון דער קראנקען-קאסע. מ'בעט אבצוברענגען צו חיים גראהשעפס פאמארסקא 26.

השבת אבדה.

שבת פארנאכט פאהרענדיג מיטן ראדאגאשטשער טראמוויי האב איך פערלוירען א פארטפעל מיט פערשידענע דאקומענטען, וועלכע האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט ווי אויך א ווינשאנג און א מיליטער רעגיסטראציע קארטע אויפן נאמען חיים ליב רעסטעל דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אבצוברענגען די דאקומענטען געגען בעלוינונג צו פישעל מוירער טאמיענגא 3.

עס ווערען געזוכט

מעדלעך

קוואליפיצירטע נייטארינס צו טריקא וועש ווי אויך מעדלעך צום אויסלערנען זיך אין דער פראצעדוריע צו ארבייטען.

א. דיאמענשטיין נאוואמיעסקא 7

השבת אבדה

שבת, דעם 14 יוני ד.י. האב איך אויף דער סטאציע לאנגגובעק פערלוירען לאטעריע לאסען און א לאטאבארד-קוויט. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אפצושיקען עס אין אדמיני. פון „נייעם פאלקסבלאט" פאר ב. אקערמאן

די ה"ה קאלעקטארען ווערען געבעטען נישט אויסצוצאהלען פאר די לאסען מיט די נומערן: 38724, 109855, 197753, 109899, 109851, 109856 די לאסען זענען געקויפט אין דער קאלעקטור פון ה' ליממאן.

שייטלען

צו מעסיגע פרייזען צו בעקומען ביי פארושוצקא, קאמיענא 5

Dr. med.
W. Eychner

גינעקאלאג אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134—72
נעמט אן אינדערהיים פון 3-ג פ. מ. פון 7-9 נ. מ.
אין קליניק „סאנאטא" אגראדאווא 10 פון 12—1

Dr. ADAM
GROSGLIK

Al. Kościuszki 27
tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראנקע נאזען און ליפמאטילאיבאס נעמט אן פון 4—7 אין אווענד

א סטודענט

פון העכערע סעמעסטערס לערנט דערוואקסענע מאטעמאטיק און שפראכען (פויליש, דייטש, פראנצויזיש און לאטיין), גרייט צו שילער צו אלע גימנאזיאל-קלאסען און גרייט צו סטודענטען צו מאטעמאטיש-עקזאמענס פון לאקירונג פאליטעכניקע. נייצנגעל-גאס 17, וואוינונג 1. עכטע אפיציער ערשטער שטאק.

א ז ר י
יעדען קוואנטום

שטעלען מיר צו פריוואט
פיעטריקאווער 36
טעל. 190-48 און 174-31

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער איינגענע פראטעזן פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: קלערקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע בערטעלען א. א. ו. נעמט אן פון 2.30 ביז 4,30 נאכם

צו די ה"ה גנבים!

פרייטאג אווענד אויפ'ן זומער-וואוינונג קוואסט האט מען מיך צעגנב'עט איינציגע אנציבער און וועש ווי אויך פערשידענע קליידער. ס'זענען אויך געגנב'עט געווארען דאקומענטען, וועקסלען מיט פראטעסטען, וואס האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. אלע זאכען שענק איך אוועק, נאר די וועקסלען מיט די דאקומענטען בעט איך מיר אפצושיקען געגען בעלוינונג פון 100 זל. צו י. ד. ראזענטאל פאדושעטשנא 8. דיסקרעציע געזיכערט.

הולך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע

גויל אלו דקיעי, קני כל חורש **תא:**
דיו אלו ימי וכל מי כנישו **תא:**
דירי ארעא ספרי וגשמי רשו **תא:**

קענען נישט איבערגעבען דאס רעיעלקייט פון דער אלט-בעוואוסטער רעכטסקאנסולענטע-ביורא פון ה' טאנעלא, פיעטריקאווער 17 (זשכאדניא 52) טעל. 148-79

וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאפט געשריבען אלערליי בימעס: ציווילנע, סארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, סלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, ווענען דירות אין אורושאנד ראזיעמסטי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. מיט אכטונג ד. מאנעלא, פעטריקאווער 17.

ווענעריש-כירורגישע קליניק „SANATO"

אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און דענטיסטישער קאבינעט.
זשעוזשינער 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר איזיק נאז, האלז, אויערן קר	4½—5½
ד"ר קפרשנער קינדער-קראנקה.	9-11 3-4½
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד"ר ביבערגאל הויט און וועגער.קר.	11½—12½
ד"ר שמירנעלד נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד"ר נאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד"ר שפערלאמסקי פרויען-און געבורט-הילף	4½—5½

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א. ווי פאקען-שטעכ'ן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראל. אייני שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס, אויך פערלעצונג הייזנפון און שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט.

איפמפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר כאזשינסקי סטאראפאלסקא
צאהן-ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציין, קארנעס, טאסטען א.א.וו.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועזן-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ, עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

— — טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — — פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג. — בעזונדערער ווארטע-צימער פאר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

מאשין = לעכער

ווערן אנגענומען אויסצונייהען ביי
ג. נארדמאן, צעגעלניאנא 29

עלטערן!

אונז מען נאכמיטאג **חדר-שולע** הערען אנגענומען

קינדער, וואס ליבען און פאוושעכנע שולען צו לערנען: חומש, רש"י, תנ"ך, משניות, גמרא, הוםמריא, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריות זעלבסט צוזאמענשטעלען. ס'ווערען אויך אנגענומען אנפענגער וואו ס'ווערט אינטעלגענט פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך דאווענען. א שטרענג-רעליגיעזע ערציהונג! צוגענגליכע פרייזען.

אנשרייבען טעגליך 4 ביז 7 אווענד.

יחיאל דוד ראזענפעלד
פלאץ וואלנאשטשי (נייע שטאט) 6

די מעכאנישע שלאסעריי און שווייסעריי

פיהרט אויס זעמטליכע מאשין-רעפאראטורען, שווייסונגען, צופאסונג פון מאשינען-טיילען מיט גאראנטיע און :—: געגען ביליגען פרייז :—:

J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11 (רוג זשכאדניע) 11
פריוואט- וואוינונג: גדאנסקא 20.

א זיכערע פרנסה

א גוט איינגעפיהרט גאלאנטעריע-געוועלב, וואס לייזט מינדעסטענס פון 1500 ביז 2000 זל. א וואך, צוליב'ן געהן צום מיליטער, איז אוועקצוגעבען, עווענטועל קען מען צוטרעטען מיט קלענערן קאפיטאל אלס שותף. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער 2000.

LEKARZ DENTYSTA
ש. ליבערמאן

צאהן-כירורג
ליסטאפאד (קאנסטאנטינער) 46, טעל. 172-06. 11
נעמט אן פון 1—7 אווענד
צו לעטשניצע - פרייזען.

צאהן-ארצט
St. Gelberg

וואוינט יעצט
Zawadzka 14, tel. 108-33

Dr. Med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 פארם. און פון 5—9 אווענד
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארם.

Dr. Z. Rakowski

ספ. פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81. 9
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—1

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען.
ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען. בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן אין דערהיים פון 3—5 נאכם.

DR. MED.
L. Pikielny

אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4—7 אווענד.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע

מאגיסטער ג. שאץ

פעטריקאווער 37, 2. שט. פראנט
אנאליזען פון קאל, נעריך, שפייען א. א. א.
אורין-אנאליז - 4 זל.

אנאנסען-פרייזען: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ „ 60— „ 4
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ „ 18— „ 8
פאר מילימעטער-שורה: איסער דער שטאט 50 פראצ. טייערע. אויסל. 100 פראצ. טייערע. טעלעגראמען—10 גר. א ווארט

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך.
די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.